

ქართული პოლიტიკური გაფიცა რუსული აქსენზით

ე.წ. გაერთიანებული ოპოზიციის ერთ-ერთი მთავარი პოლიტიკური ფიგურის, ნინო ბურჯანაძის, მოსკოვში გამგზავრებამ კიდევ ერთხელ დამარწმუნა, რომ ის, რაც საქართველოში 20 ივნისის შემდეგ ხდება, თავიდან ბოლომდე რუსული სცენარია.

ეს ვითომ პროდასავლური

საქართველომ 30 წელია ვერ მოიშორა რუსული წარმოშობის ეს პოლიტიკური მაფია, ყოფილი კომუნისტებით და კომკავშირლებით, კვბ-ს შტატიანი თანამშრომლებით და კომპლექტებული ბანდა, კრიმინალური სინდიკატი...

ორი პარტიაა და მის კულისებში ისე დაშლივინობენ ნაციონალები, თითქოს თავიანთ მშობლიურ ოფისში იყვნენ.

სად, მპროპის სახალხო პარტია, სად რუსეთში, სად ნაცმოძრაობა? რატომ იმარბა ახა კოხტად და ლამაზად ეს სამაჟუთხელი, როცა სიბრძნე

ორიენტაციის, ეს ვითომ დემოკრატიისთვის და თავისუფლებისთვის მებრძოლი პოლიტიკოსები, რუსეთს და პუტინს რომ დედას აგინებენ, სინამდვილეში რუსული აგენტურაა და რუსეთის ხელი-სუფლებასთან სინქრონიზირებული.

ეს ეჭვი მხოლოდ ბურჯანაძის მოსკოვში გამგზავრების შემდეგ არ გამჩენია — ეს ეჭვი გასული საუკუნის 90-იანი წლებიდან მომდევნო როგორც, საშინელი, კომპარული სიზმარი, რომელიც ყოველდღე მეორდება და იმდენად შეზრდილია ჩემს ყოველდღიურ ყოფასთან, რომ კარგა ხანია სიზმარი აღარ არის, რეალობა, ოღონდ სიზმრის ფორმა აქვს.

მასხენდება, დემოკრატიის სახელით, დასავლური ღირებულებების სახელით, როგორ ებრძოდნენ ზვიად გამსახურდიას, როგორ ებრძოდნენ ჩაუშვასკის, დიტატორს, უზურპატორს, დემოკრატიისთვის მებრძოლი ქართველები და გამსახურდიას ქვეყნიდან გაძევების შემდეგ როგორ ჩამოიფანეს რუსეთიდან „დემოკრატი“ შევარდნამე.

არა საფრანგეთიდან, არა გერმანიიდან, არა ინგლისიდან, არა ვაშინგტონიდან, არამედ რუსეთიდან ჩამოიფანეს იმ ძალებმა, რომლებიც ვითომ საქართველოს ოკუპანტი რუსეთისგან გასანთავისუფლებლად იკლაგდნენ თავს.

განსაკუთრებით გასაკვირი და გასაოცარი ის იყო, რომ ის ადამიანები, რომლებიც იარაღით ხელში იბრძოდნენ რუსეთის წინააღმდეგ ამ რუსულ-ქართული ომის დამთავრების შემდეგ, ყველა-სათვის მოულოდნელად რუსეთში

სამწუხაროდ, მე და ჩემს თაობას დიდი დრო უკვე არ გვაქვს, ამიტომ ახლავე, ხმამაღლა და გარკვევით უნდა ვუთხრათ ამ ავაზაკებს: **კაული ვი ნა ხ.ი, მერჯავსი!**

აღმოჩნდნენ და რუსეთმა თავისი გუშინდელი მტრები სიყვარულით ჩაიხუტა გულში, თავშესაფარი მისცა, ბიზნესის კეთების საშუალება მისცა.

მარტო კიტოვანის მაგალითი რად ღირს, თუმცა მხოლოდ ერთი კიტოვანი კი არა ათასობით სხვა „კიტოვანი“ შეიფარა და შეიფარდომა გულჩვილმა და გულმოწყალე „დერჟავამ“.

ბარტერული გაცვლა მოხდა — შევარდნამე რუსეთიდან ჩამოვიდა, ესენი რუსეთში წავიდნენ.

წავიდნენ და დღემდე იქ არიან და მშვენიერად გრძობენ თავს.

რამდენადც ცნობილია, ნაწილი ამ ადამიანებისა, კარგა ხანს

„კვბ“-ს კორპუსებში ცხოვრობდნენ, სანამ ფეხს მოიდგამდნენ და ცხოვრებას აიწყობდნენ.

რუსეთიდან საქართველოს საშველად და დასახსნელად ჩამოყვანილმა შევარდნამე, ცხადია, ყველა ნანინანატრი ოცნება შეუსრულა რუსებს, თუმცა ამას ხელი არ შეუშლია მისთვის, ბეიკერის მეგობარი ვარ, გენშერის მეგობარი ვარ, ბუშის მეგობარი ვარ, კოლის მეგობარი ვარ — ეძახა.

გასაკვირი ის არის, ისინიც რომ ემეგობრებოდნენ და ემბაკაცობდნენ ამ წმინდაწყლის რუსული პოლიტიკის პროდუქტს.

ხანდახან ვფიქრობ: რუსეთის აგენტურული ქსელი დაწყებით

რუსეთში კი იწყება, მაგრამ სად მთავრდება იგი? იქნებ არსადაც არ მთავრდება და მთელი დედამიწა ფოლადის ძაფებით ნაქსოვი მისი აბლაბუდით არის შეკრული და დაბლანდული.

არის ასეთი პარტია — „მპროპის სახალხო პარტია“, მთელ ევროკავშირში ყველაზე დიდი და მრავალრიცხოვანი პარტია.

გაგიკვირდებათ და ეს პარტია კრიზისულ სიტუაციებში ისეთ „პადდერჟკას“ უკეთებს რუსეთს, „ედინაია როსიას“ ფილიალი გეგონება.

კიდევ უფრო გასაკვირი ის არის, რომ ეს „ევროპის სახალხო პარტია“ ნაცმოძრაობის პარტნი-

სიბანით სამაჟუთხელის სამივე გვერდი სხვადასხვაა?

ერთ უცნაურ დეტალს გავიხსენებ, რომელიც დღეს ბევრს მიავიწყდა: — ვარდების რევოლუციამდე ცოტა ხნით ადრე უკრაინიდან მომავალი მიშა გზად მოსკოვში შეჩერდა და წითელი მოედნიდან გააკეთა მიმართვა მხარდაჭერებისადმი, რომლებიც მოუთმენლად ელოდნენ წინამძღოლის ბრძანებას.

ეს იყო ვიდუო მესიჯი, რომელიც დოკუმენტურად ადასტურებდა, რომ მოსკოვი მხარს უჭერდა საქართველოში აზვირთებულ „საპროტესტო ტალღას“ და „დაბროს“ აძლევდა შევარდნაძის ტახტიდან ჩამოგდებას.

რუსეთი რომ „ვარდების რევოლუციის“ ინკონიტო ავტორობისგან შორს არ იდგა, ეს იმითაც დადასტურდა, რომ მოსკოვმა რევოლუციის შედეგების ანგარიშის მისაღებად საგარეო საქმეთა მინისტრი იგორ ივანოვი მოავლინა თბილისში, რომელმაც რეფერვით მარჯვენა აუწია გამარჯვებულ სააკაშვილს, შემდეგ კი ბათუმში გაფრინდა და ასლან აბაშიძე თან წაიყოლა.

მართალია, სააკაშვილი კი ბაქიბუქობს, ასლან აბაშიძე მე გავაქციე საქართველოდან, მაგრამ ტყუილია ეს — აბაშიძე რუსებმა წაიფანეს.

2003 წლის შემოდგომაზე, ფაქტობრივად, როტაცია მოხდა — რუსებმა ძველი, უკვე დაღლილი და გაცვეთილი კადრები ახალი კადრებით ჩაანაცვლეს.

მეორე ალაშიანს მონას მხოლოდ ის დაუქანებს, ვინც თვითონ არის მონა...

მაჟორიტარი დეპუტატების პროტესტის, საარჩევნო სისტემის ცვლილებასთან დაკავშირებულ ბატალიებისა და არჩევნების გერმანულ მოდელის შესახებ მოსახრების გაზიარება უმრავლესობის წევრს მნიშვნელოვან ინფორმაციას ვთხოვთ:

— დავიწყებ იმით, რომ არც სრულად მაჟორიტარულ სისტემაზე გადასვლას ვეთანხმები და არც სრული პროპორციული სისტემა მომწონს. ჩემი აზრით, ჯერჯერობით პარტიები და საზოგადოება არ არიან მზად იმისთვის, რომ პროპორციულ არჩევნებზე გადავიდეთ. შესაბამისად, ვფიქრობ, რომ დღეისთვის ყველაზე შესაფერისია შერეული სისტემა, რომელიც ამჟამად გვაქვს და ამ პოზიციას ყოველთვის ვაფიქსირებ, რაც დღის წესრიგში პროპორციულ სისტემაზე გადასვლა დადგა. 2018 წელსაც, როდესაც კონსტიტუციას ვიღებდით და სრულად პროპორციულ სისტემაზე გადასვლას ვგეგმავდით, ჩემი პოზიცია იყო, რომ ჩვენსარი, ფედერალურ პრინციპებზე აწვობილ ქვეყანას ორივე სისტემა უნდა ჰქონდეს, როგორც პროპორციული, ისე მაჟორიტარული.

— თუმცა, ამ პოზიციის მიუხედავად, პროპორციულ სისტემაზე გადასვლას მხარი დაუჭირეთ.

— იმიტომ, რომ ეს იყო საზოგადოების მოთხოვნა, გუნდისა და ჩვენს ლიდერის დაპირება და გამოწვევა მივიღე. მე და ვიქტორ ჯაფარიძე ყველაზე ბოლოს დავეთანხმეთ 2024 წლიდან პროპორციულ სისტემაზე გადასვლას. ვფიქრობ, რომ პოლიტიკაში კონსენსუსი და კომპრომისებზე წასვლა ძალიან დიდი ხელოვნებაა და ამის გაკეთება საჭიროა. კომპრომისამდე უნდა მივიდეთ ახლაც, თუნდაც იმიტომ, რომ ჩვენს ქვეყანაში აღარ დარჩა დაპირისპირების რესურსი. მიუხედავად იმისა, რომ უმრავლესობის უმრავლესობამ ამ ინიციატივას მხარი დაუჭირა, ის მაინც არ გავიდა და მე და ბეერი ჩემი თანაგუნდელი გაწვილებული დავრჩით.

— თუ ასეა, რატომ არ დატოვეთ მმართველი გუნდი, როგორც ზოგიერთმა გაწვილებულმა კოლეგამ?

— რატომ უნდა დამეტოვებინა? ჩემს პოზიციას იზიარებდა უმრავლესობის უმრავლესობა, პარტიის თავმჯდომარე და ამასთანავე, მიმანია, რომ გუნდის შიგნით პრობლემის გამოსწორებისთვის ბრძოლა ყოველთვის ჯობს პრობლემისგან გაქცევას. რატომ ვართ პოლიტიკაში და რატომ ვიკავებთ საპასუხისმგებლო თანამდებობებს თუ პირველივე წინააღმდეგობაზე ვაიქცევით? ყველაფრის მიუხედავად, მე არც ვამართლებ და არც ვსაყვედურობ იმ ადამიანებს, რომლებმაც გუნდი დატოვეს და ვფიქრობ, რომ ეს იყო ცხელ გულზე მიღებული გადაწყვეტილება. რაც შეეხება დღევანდელ პოზიციას, ჩვენ არ დავგვრჩა რესურსი ახალი საკონსტიტუციო გადაწყვეტილების მისაღებად. რას გვიკვირებს ოპოზიცია და რისკენ მოგვიწოდებს? ჩვენმა ლიდერმა იბლაღოს იმ მაჟორიტარ დეპუტატებზე, რომლებსაც პროპორციული არჩევნები არ უნდათ და ხელში გადაუგვრიხოთ თუ რა ვქნათ?

— კი, მაგრამ გამოსავალი ხომ უნდა არსებობდეს? პროცესები ქუჩაში უსასრულოდ ვერ გაგრძელდება.

— ოპოზიციას უფლება აქვს მოითხოვოს, მაგრამ გვითხრას რის ფასად? რა გააკეთოთ? მე მათი მოთხოვნის შესრულების რესურსს ვერ ვხედავ და მიმანია, რომ ეს მოთხოვნა უკვე დიდიხანა აღარ არის. რაც შეეხება ქუჩის ეს მოთხოვნა დიდიხანაა. რაც შეეხება ქუჩის აქციებს და მონების ძახილს, მხოლოდ იმის თქმა შემიძლია, რომ ყველა საკუთარი გადმოსახედიდან მსჯელობს. თვითონ არიან მიჩვეული მონობას და სააკაშვილის დირექტივებს და სხვანაირად ვერ წარმოუდგენიათ. კი ბატონო, ბიძინა ივანიშვილი საკუთარ აზრს გამოთქვამს, მაგრამ არასოდეს იკადრებს, რომ ბატონ დიმიტრი ზუნდაძეს ან სხვას დირექტივები მისცეს და რაღაცის რაღაცის გაკეთება დაავალოს. ამას არც საკუთარ თავს აკადრებს და არც სხვას და ვინც ივანიშვილს იცნობს, აუცილებლად დამეთანხმება. ეს არის განსხვავება ჩვენს გუნდსა და მათ შორის და მათ მმართველობას შორის.

— როგორც ბრძანეთ, საზოგადოება და პარტიები პროპორციულ საარჩევნო სისტემაზე გადასვლისთვის მზად არ არიან. თქვენის აზრით, 2020 წელს ასეთი სისტემის ამოქმედებას რა ნეგატიური შედეგები შეიძლება მოჰყვეს?

— მარტივად რომ ვთქვათ, მაგალითად, შეიძლება ვერ დაკომპლექტდეს მთავრობა და შეიქმნას კრიზისი. ესეც რომ არ იყოს, კონსტიტუციით ხომ მაქვს უფლება, რომ საკანონმდებლო ორგანოში არჩეული ვიყო? არადა, თუ პარტიის წევრი არ ვარ, პროპორციული სისტემა ამ უფლებას მიზღუდავს. რომელიმე პარტიის წევრი თუ არ იქნება მასთან აფელირებული პირი, საინიციატივო ჯგუფი უბრალოდ, ვეღარ დაარეგისტრირებს, ამიტომ 2024 წლიდან დეპუტატი რომ გახდეს, აუცილებლად მიკედლებული უნდა იყო რომელიმე პარტიასთან. ამაზე მედევბოდნენ, თუ პარტიის წევრი არ ხარ, პოლიტიკაში დაპარლამენტში რა გინდაო, მე კი ასე არ ვფიქრობ. მასსოვს შემთხვევები, როცა უპარტიო დეპუტატები ხშირად ძალიან კარგად და შედეგიანად მუშაობდნენ საკანონმდებლო ორგანოში. ძალიან ბევრი მაჟორიტარისთვის მაჟორიტარული არჩევნები ერთადერთი გზაა პოლიტიკაში მოსასვლელად. გაგახსენებთ, მიხეილ სააკაშვილმა მუხრან მაჭავარიანის ეზოში შეხვედრის დროს განაცხადა — მე მინდა ხალხის წინაშე ვიყო ანგარიშგადღებული და არა პარტიის წინაშე. თუ სააკაშვილს შეუძლია ჰქონდეს ასეთი სურვილი, რატომ არ შეიძლება, რომ დიმიტრი ზუნდაძეს, კახა ოქრიაშვილს, მაგანს და მაგანსაც უნდოდეს, რომ ხალხის ნებით მოვიდეს პარლამენტში?

— რას ფიქრობთ არჩევნების გერმანულ მოდელზე, რომლის მოდიფიცირება 30-მდე ოპოზიციურმა პარტიამ მოახდინა?

— გერმანული მოდელი თავისი შინაარსით, იგივე პროპორციულია და იგივე პრობლემები ახლავს, რომელთა გამოც პროპორციულს არ ვუჭერ მხარს. თქვენ იცით, რამდენი თვე ვერ კომპლექტდებოდა ხოლმე გერმანიაში მთავრობა. მიმდინარე არჩევნების შემდეგ თუ არ ვცდები, 7-8 თვე ვერ დაკომპლექტდა და საქართველოშიც ეს

პრობლემა გვინდა? გერმანული მოდელი უკვე გერმანიისთვისაც პრობლემაა და, რამდენადაც ჩემთვის ცნობილია, თავადაც ცდილობენ სხვა მოდელზე გადავიდნენ და ჩვენ რატომ მივდივართ აქეთ, ვერ გამოვიყენებთ. დღეს ჩვენ ვართ ხელისუფლებაში და ჩვენ გვეკისრება სტაბილურობის შენარჩინების ვალდებულება მიუხედავად იმისა, რომ ოპონენტები პრორუსულობას გვიკვირებენ და შემდეგ ბიძინა ივანიშვილისთვის ნაყიდი ბილეთებით მოსკოვში თავად მიდიან.

— თქვენის აზრით შემთხვევითია, რომ ყოველი არეულობის დროს ოპოზიცია რუსეთში დესპანს აფრენს?

— შემთხვევით არაფერი ხდება, მით უმეტეს, რომ ყველამ ვნახეთ როგორ მოიყვანა რუსეთმა და თავად ივანოვმა დაგვისვა ხელისუფლებაში „რევოლუციური ტროიკა“ და მათ შორის იყო ნინო ბურჯანაძე და მიხეილ სააკაშვილი. ოპოზიციის მოსკოვში ვიზიტები შეიძლება გაუკვირდეს ადამიანს, რომელიც „ვარდების რევოლუციის“ შემდეგ დაიბადა, მაგრამ ჩვენ ხომ ეს ჩვენი თვალთ ვნახეთ და ვიცით, რომ ესენი პრორუსულ ძალებს წარმოადგენენ. ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ, ისინი არც ტოლერანტები არიან, არც დემოკრატები და მათი შეხედულებები და მენტალობა ძალიან შორს არის ევროპულიდან, ისინი მე ადრეული ხანის სოციალისტებს მაგონებენ, რადგან რაც თავად აძლევთ ხელს, მხოლოდ იმას აღიარებენ სიმართლედ. ქალბატონი ბურჯანაძე ბევრთან შედარებით უფრო ღირსეულად გამოიყურება, რადგან რასაც აკეთებს, ამბობს და ესენი რუსეთს თან ლანძღავენ და თან რუსეთის საქმეს აკეთებენ. წარმოიდგინეთ, 2008 წლის 7 აგვისტოს შემდეგ, 2 თვეში მიიღეს რეზოლუცია, სადაც შავით თეთრზე წერია, რომ ქართული მხარის მიერ გაუფრთხილებელი დაბომბვის გამო ცხინვალში საბრძოლო მოქმედებების ესკალაცია მოხდა და ამაზე უარესი, რომ რუსეთის მოქმედება საპასუხო გახლდათ და ამ რეზოლუციაზე ჩვენს

ოპონენტებს ხელი აქვთ მოწერილი. ეს არ არის რუსეთის საქმის კეთება? გაოგნებული ვარ, როდესაც ოკუპაციის ავტორები დეოკუპაციის საკითხებზე პრეტენზიებით ჩვენთან მოდიან.

— მიხეილ სააკაშვილმა თავის ერთ-ერთ ბოლო ვიდეორეგისტრაციაში განაცხადა, რომ საქართველოში მოსახლეობის 60%-ზე მეტი უჭერს მხარს და გამარჯვებაში სრულიად დარწმუნებულია.

— ჩემთვის მიხეილ სააკაშვილი სარწმუნო ადამიანს არასოდეს წარმოადგენდა და ყოველთვის ვიზიარებდი მასზე თემურ მირიანაშვილის აზრს. ბევრს შეიძლება დაავიწყდა, მაგრამ მე ყველაფერი მშვენივრად მახსოვს.

— სამაგიეროდ, არ ახსოვს რუსთაველზე, ოპოზიციის გვერდით მდგარ ახალგაზრდობას.

— არც მე მახსოვს და მინახავს მეორე მსოფლიო ომი, მაგრამ ფაშისმს არასოდეს დავუჭერ მხარს. დღეს ინფორმაციის მიღების ისეთი მეთოდებია, რომ არაფერი იმალდება და ძალიან ადვილია ყველაფრის გაგება. რა არ უნახავთ, ციხიდან გამოსული სულხან მოლაშვილი არ უნახავთ თუ ციხიდან გამოსული გიგი უგულავა? ამ ორ ადამიანს შორის შედარების გაკეთება არ შეუძლიათ? უგულავა კი ნაპატივები რომ გამოვიდა ციხიდან და „ნანუკას შოუში“ რომ ამბობდა, ყოველ დღესასწაულზე გოჭი შემოდისო, არ გაუგიათ? თუ ის არ იცინა, რომ სულხან მოლაშვილი ციხიდან ლანდლქეული გამოვიდა და მალევე გარდაიცვალა? ვისაც არ უნდა, არ დაინახავს, თორემ ფაქტები სახეზეა. სულხან მოლაშვილის შვილებზე ვინმე ფიქრობს? თეთრბაისის შვილებზე ვინმე ფიქრობს? ასე, რომ ჩვენ უკვე ვნახეთ ეს ხალხი სახელმწიფოს როგორი დიქტატორული მეთოდებით მართავდა, ამიტომ სრულიად დარწმუნებული ვარ, რომ სააკაშვილის ოცნებებს დაბრუნებაზე ასრულება არ უწყობია.

ნელი თორდია
571 35 36 88

„საერთო გაზეთი“
გამომცემელი: შპს საგამომცემლო ცენტრი „საერთო სიტყვა“
მის: თბილისი, ტაშკანტის ქ. 18;
ტელ.: 593 44 04 01; 593 56 11 18.
E-mail: saertogazeti@yahoo.com
რეგისტ. №202375349; შპს (სბ) 070.23 (479.22) ს-158

გაზეთი ხალხმდევანლოვს თაჰისუფალი ჰრანის ჰრინციხით. შესაძლოა, ავტორის პოზიციას არ ეთანხმებოდნენ რედაქციის აზრს. ინფორმაციის სიზუსტეზე პასუხისმგებელია ავტორი. გასაჩივრება შესაძლებელია მასალის გამოქვეყნებიდან ერთი ან ორის ვალდებით. შემოსული მასალები ავტორებს არ უბრუნდება. ინფორმაცია შპს „საგამომცემლო ცენტრი“ მისამართზე: თბილისი, აგლასის 39

საპროტესტო მუხტი რომ გააქლირონ, ნაცები აქციებზე ვინაა თავისიანი მოქალაქეების გეგმები

გვესაუბრება პარტია „მემარცხენე ალიანსის“ გენერალური მდივანი პანაძე მანანია:

— ბატონო კახა, თქვენ ოპოზიციური პარტია ხართ. რატომ არ დგახართ აქციებზე მომიტინგეებთან ერთად? თუ თქვენც ჩემსავით ვერ გაიგეთ — ანტისაოკუპაციო მიტინგია, გახარიათ გადადგომის მოთხოვნის გაგრძელება თუ პროპორციული არჩევნების მოთხოვნა?

— დიახ, ჩვენ ოპოზიციური პარტია ვართ, ვაკრიტიკებთ ხელისუფლებას, მაგრამ არავითარ შემთხვევაში არ ვაპირებთ და არც დავდგებით იმ ძალის გვერდით, რომელსაც კრიმინალური წარსული აქვს, ხოლო დღეს რევოლუციური და რევანშისტული გზით ცდილობს ძალაუფლების ხელში ჩაგდებას.

როგორ შეიძლება მათ გვერდით დგომა. ამ ხალხს პოლიტიკური მრწამსი კი არ აქვს, არამედ ხელისუფლებაში კვლავ დაბრუნება უნდათ. რაც იქ ხდება, ისეთ ეკლექტურ გარემოში ჩვენი ყოფნა წარმოუდგენელია. ჩვენ არ ვეთან-

მრავალპარტიული პარლამენტი, თუმცა გადაწყვეტილებების მიმღებები, რა თქმა უნდა, თვითონ იქნებიან, რადგან უმრავლესობაზე ოცნებობენ და ამისთვის იბრძვიან. ზოგიერთ მიტინგზე მდგომ პარტიებს ღია ეთერებიდანაც და პირადადაც შეეთავაზებ. გამოყვავით „ნაც-მოდრობას“, შევერთდეთ და ერთად ჩავატაროთ აქციები პროპორციული საარჩევნო სისტემის მოთხოვნით მიზნით-მეთქი. დარწმუნებული ვარ, უამრავი ხალხი გამოგვევება, მაგრამ მათ ისურვეს „ნაცმოდრობასთან“ ერთად დგომა.

— რატომ?

— საკუთარი პარტიების რეიტინგების შევინდათ. იფიქრეს, რომ „ნაცმოდრობის“ გარეშე არაფერი გააყვებოდათ და არაფერი დაუჭერდათ მხარს, რაც დიდი შეცდომაა.

შევენიერად მოგეხსენებათ, აქციებს და მიტინგებს რამხელა თანხები სჭირდება. ამ აქციებს სააკაშვილი აფინანსებს. კანკრეთის ოქროს საბადოზე რომ იჯდა მილიონერი კობა ნაყოფია, სწორედ მან უთხრა უარი „ნაცმოდრობას“ აქციე-

თარი შანსი აღარ დარჩა ძალაუფლების კვლავ მოსაპოვებლად, რადგან მშვენიერად დავინახეთ კიდევ ერთხელ, რომ ხალხი მათ მხარს არ უჭერს. მათ ემხრობა რამდენიმე პოლიტიკური პარტია — ნათელაშვილი, მაჭუტაძე, ბაჩუკი ქარდავა და მათნაირები, რომლებიც ამ საქმიდან პოლიტიკურ სარგებელს ელიან.

— კერძოდ?

— კერძოდ იმას, რომ, როგორც „ნაცმოდრობის“ და მისი ლიდერის მიზანია, ხელისუფლებაში მოსვლის შემდეგ იმ პარტიებს, რომლებიც მიტინგებზე მათ გვერდით დგანან, გამარჯვებულები, მერე ამ ოპოზიციურ პარტიებს ერთი-ორ ან სამ მანდატს მისცემენ და პარლამენტში დასვამენ. წარმართველი ძალა კი „ნაცმოდრობა“ იქნება, ანუ მათი პოლიტიკური ნასუფრალით უნდათ რომ იკვებონ. მიკვირს, რატომ ვერ შეისწავლეს აქამდე რატომ არ იციან სააკაშვილის ხასიათი. ის ხომ ჩვეულებრივი გადამგდებია?

— აქციები გაგრძელდება, აანონსებდნენ. „ქართული ოცნების“ ლიდერმა ბიძინა ივანიშვილმა კი განაცხადა: 2020 იქნება მაჟორიტარული, 2024-დან კი პროპორციულზე გადავაქვეყნებთ საარჩევნო სისტემას — პარლამენტმა გადაწყვიტა ასე. რას ფიქრობთ, შეეგუება „ნაცმოდრობა“ და სააკაშვილი თანხების უშუალოდ ფლანგვას და კიდევ ერთ კრახს?

— რამდენადაც მომდის ხმები, ნაცები იმაზეც არიან წამსვლელი, რომ დაიქირავენ ქილერი და ვინმე თავისიანი მოკლან, რომ ამით მაინც ასწიონ საპროტესტო მუხტი ხალხში. გამოფხიზლდნენ ცოტა ძალოვნები, მათი პირდაპირი ფუნქციაა მსგავსი პრობლემების თავიდან აცილება. ძალიან მიკვირს ხელისუფლების ზოგიერთი წარმომადგენლის გაურკვეველი პოზიციების არა მხოლოდ ამ კონკრეტულ მოსალოდნელ ფაქტზე, არამედ, ზოგადად, მიმდინარე პოლიტიკური პროცესების შეფასებასა და მოვლენებზე რეაგირების კუთხით.

პარტიისა და პარტიისადმი პასუხისმგებლობის მიუხედავად, საფრთხე ქვეყანას ემუქრება და თუ სამოქალაქო ომის თუნდაც მსგავსი სიტუაცია წარმოიშვა და ღმერთმა არ პქნას, განხორციელდა, ამას ქვეყანა ვეღარ გადაიტანს.

ძალიან მიკვირს „ქართული ოცნების“ წარმომადგენლების პოზიცია, როცა იგივე არჩევნების წესზე ან სხვა პრობლემებზე საკითხებზე ფურნალისტები ეკითხებიან, იბნევიან და ცდილობენ ორპარტიანი

პასუხი გასცენ ისე, თითქოს თავის დაძვრება უნდოდეთ. ვერ გამიგია, პარტიის თავმჯდომარე რასაც იტყვის, პარტიის ბირთვი თუ პოლიტიკური ბიურო რასაც გადაწყვეტს, რატომ არ უნდა დაუჭირო იმას მხარი. რატომ ერიდებთ იმის თქმა: დიახ, ჩემი პარტიის გადაწყვეტილებას ვემხრობი. თუ არ ეთანხმებიან, გამოვიდნენ იმ პარტიიდან და გადავიდნენ სხვა პარტიაში. თუ არც ერთს არ ეთანხმებიან, მაშინ არარაობა ყოფილან და ეს არის...

— ალბათ, პოლიტიკური პრინციპები კი არა მატერიალური სარგებელი უფრო აინტერესებთ. სხვა ახსნას მე ვერ ვუძებნი.

— თუ სარგებელში არიან, ნება იბოძონ და ენას კბილი დააჭირონ. როცა ეკითხებიან, ეთანხმებიან თუ არა პარტიის ლიდერის გადაწყვეტილებებს, კი ნუ იბრუნდებიან, პირდაპირ თქვან: დიახ, ჩემი პარტიის თავმჯდომარის გადაწყვეტილებას ვეთანხმები, რადგან ყრილობაზე მანდატი მივეცი მას, რომ ოთხი წლის განმავლობაში პარტიას უნდა უხელმძღვანელოს.

— ნაციონალები და ნაციონალების თანამებრძოლები არიან „ქართული ოცნებაში“ კოპაბიტაციის შედეგად შერწყმული და ძველ გზას ვერ თმობენ, ალბათ...

— დიახ, ის ხალხი, „ქართული ოცნების“ ლიდერები, რომლებიც კონკრეტულ პასუხებს ვერ და არ აძლევენ ლეგიტიმურ კითხვებზე, მათ უკანალის ცალი მხარე ნაცების სკამზე უდევთ და მეორე მხარე „ქართული ოცნების“ სკამზე. ბოლოში და ორტრეკა პოლიტიკოსები არიან ასეთი ხალხი. ხელისუფლებაში არის „ქართული ოცნება“ და ხელისუფლებაში უნდათ ყოფნა, თუ, ვაიდა, ნაცებმა რაიმეს მიაღწიეს, გადახტებიან მათკენ. ეს არის სულ, მაგრამ პირდაპირ შემოიძლია ვთქვა,

„ნაცმოდრობას“ უკვე ყველანაირი შანსი დაკარგული აქვს. მას ხალხი არ ემხრობა და არც შეიძლება მიმხრობოდა მათი დანაშაულებრივი და კრიმინალური რეჟიმის გამო.

ძალიან მიკვირს, რატომ არ რეაგირებს ამ პირშიწყალჩაგუბებულეებზე „ქართული ოცნების“ პარტიის ხელმძღვანელობა. თუ ისევე შერწყმა-კოპაბიტაციან ფიქრობენ, ეს არის ძალიან დიდი შეცდომა და არაერთხელ დამტკიცდა ეს.

— ბატონო კახა, თქვენ და თქვენს პარტიას რამდენად გაქვთ შანსი 2020 წლის არჩევნებში წარმატებას მიაღწიოთ?

— მას შემდეგ, რაც „ოცნების“ ხელმძღვანელობამ განაცხადა: არჩევნების დროს, სადაც იქნება ნაცების გარდა სხვა ოპოზიციური პარტიების კანდიდატები წარმოდგენილნი, იქ ჩვენს წარმომადგენლებს აღარ დავაყენებთ, ამ განცხადების ფონზე, ვვარაუდობთ, ჩვენი პარტია საკმაოდ წარმატებული იქნება. ჩვენი რესურსის გათვალისწინებით, სავარაუდოდ, 4-5 მაჟორიტარ კანდიდატს გავიყვანთ პარლამენტში. თუ ნაცებთან პირისპირ მოგვიწევს პოლიტიკური ბრძოლა არჩევნებში, დარწმუნებული ვართ, ჩვენი ნებისმიერი კანდიდატი ხერხემალში გადაამტვრევს „ნაცმოდრობის“ წარმომადგენელს. პოლიტიკურ ხერხემალს ვგულისხმობ, ცხადია.

— ახლა „ნაცმოდრობა“ თავის თავს მთავარ ოპოზიციურ ძალად აღიქვამს. 2020-სთვის ეს ასე აღარ იქნება?

— ხომ ხედავთ, აქციებზე ხალხი არ გამოდის. მათ მოსახლეობა მხარს არ უჭერს. ე.წ. ოპოზიციური გაერთიანება უკვე წაგებულ თამაშს თამაშობს, პოლიტიკური პროცესის დისკრედიტაცია მოხდა „ნაცების“ გამო, ხალხი ხედავს, რომ ნაციონალების დაფინანსებული რევანშისტული აქციები ქვეყანას არაფერს სასიკეთოს არ მოუტანს. რეალურმა, პასუხისმგებელიანმა ოპოზიციურმა ძალებმა ერთმანეთს უნდა შევეთანხმეთ ოლქებში კანდიდატურების საკითხები, რომ ერთმანეთს ხელი არ შევეშალოთ, ამ შემთხვევაში, ნაცების კანდიდატი, პრაქტიკულად, ვეღარსად ვერ გავა.

ხმებით მათ მოსვლას ხელისუფლებაში ძალისმიერი მეთოდებით. „ნაცმოდრობა“ კი მზადაა ყველაფერზე წაიდეგოს, ოღონდ ძალაუფლება ხელში ჩაიგდოს.

არ მესმის იმ პარტიების, რომლებიც დგანან მათ გვერდით, და ფაქტობრივად, მონაწილეობას იღებენ იმ დესტრუქციულ ქმედებებში, როგორცაა, ვთქვათ, პარლამენტის, საკრებულოების, მერიების და ა.შ. შენობების დაბომბვები.

მენანება ზოგიერთი ოპოზიციონერი პოლიტიკოსი, მენანება მათი იმიჯი იმ ძალასთან რომ ასოცირდება, რომლებმაც სისხლისღვრის და უსამართლობის კასკადი დააწყეს ჩვენს ქვეყანაში თავისი მმართველობის პერიოდში.

— რას ფიქრობთ, რატომ იქცევიან ასე?

— კი არ ვფიქრობ, მეტიც, ვიცი მათი ინტერესები. რამდენიმე მათგანისგან მსმენია, ახლა მოვიპოვებთ პროპორციულ საარჩევნო სისტემას და „ნაცმოდრობასთან“ ერთად კი არ გავალთ არჩევნებში, ჩვენი სახელით და ჩვენი პარტიისთვის ვიბრძობლებო, მაგრამ „ნაცმოდრობა“ იმის ჩიტი არაა, ვინმეს სარგებელი ანახოს. თუმცა პოლიტიკური სიჭრელე აწყობს კიდევაც ახლა „ნაცმოდრობას“, მათი სურვილიცაა

ანაკლიის პორტი აუსილაგლად აშენდება, რითაც სამეგრელოს განვითარების ახალი ეტაპი დაიწყება

გვესაუბრება
სამეგრელო-ზემო
სვანეთის რწმუნებული,
გუბერნატორი
ალექსანდრე მოწერელია

— ბატონო ალექსანდრე, რა გამოწვევების წინაშე დგახართ, როგორც რეგიონის ხელმძღვანელი?

— გამოვყოფ მოსახლეობასთან არასაკმარისი კომუნიკაციის არსებობას. თავიდანვე დაეწყო სწორედ ამ საკითხზე მუშაობა და მოსახლეობასთან აქტიური კომუნიკაციის დამკვიდრება, მათთან პერიოდული შეხვედრები, არსებული პრობლემების შედგენილობის დადგენა, სამომავლო გეგმების გადართობა, რაც ხელს უწყობს მოსახლეობასა და ხელისუფლებას შორის ნდობის გამყარებას, ურთიერთთანამშრომლობის განმტკიცებას. მოგეხსენებათ, რეგიონში ძალიან ბევრი პრობლემაა, მათი მასშტაბები და ხასიათი განსხვავებულია, ყველა პრობლემის ერთბაშად მოგვარება შეუძლებელია, თუმცა სწორი კომუნიკაცია ხელს უწყობს მოსახლეობის ინფორმირებულობას და თანაზიარობას არსებული პრობლემების თანმიმდევრულ გადაწყვეტაში. შეძლებისდაგვარად, შენდება გზები, საბავშვო ბაღები, სხვადასხვა სახის სარეაბილიტაციო სამუშაოები ჩაუტარეთ 93 სკოლას, რეგიონის ყველა მუნიციპალიტეტში აშენდა ან მიმდინარეობს სასწრაფო ცენტრების მშენებლობა, ასევე რეაბილიტაციის ვუტარებთ 36 ამბულატორიას და 28 ახალ ობიექტს ვაშენებთ. ეს პროცესი მომავალშიც გაგრძელდება.

— სამეგრელოს რეგიონში ერთ-ერთი მთავარი კულტურა და მოსახლეობის შემოსავლის წყარო თხილი გახდა. თუმცა ბოლო წლებში აზიური ფაროსანას გამრავლებამ მოსავლიანობას დიდად შეუშალა ხელი. ვიცით, ამ მხრივ ბევრი რამ გაკეთდა, თუ არის შედეგები, საბოლოოდ აღმოფხვრით თუ არა ეს პრობლემა?

— პრობლემა საბოლოოდ აღმოფხვრილი არ არის.

აღსანიშნავია, ის სამწუხარო ფაქტი, რომ სოფლის მეურნეობის წარმოების კულტურა ჩვენს რეგიონში სათანადო დონეზე არ დგას. ვგულისხმობ, პირველ რიგში, ბაღების მოვლა-პატრონობას. მთავარი ამოცანა არის არა მხოლოდ აზიური ფაროსანასაგან,

არამედ სხვადასხვა დაავადებებისაგან, მავნებლებისაგან მცენარის დაცვა და მისი მოვლა. სწორედ მოვლა-პატრონობა განსაზღვრავს მოსავლის, როგორც რაოდენობრივ, ასევე ხარისხობრივ მაჩვენებელს. ამდენად, აღნიშნული ითვალისწინებს ცოდნის მიტანას ჩვენს ფერმერებთან და მხოლოდ ცოდნის მიტანისა და გაღრმავების შედეგად, უშუალოდ, ფერმერების მიერ განხორციელებული სწორი აგროლონისძიებების შედეგად, შესაძლებელია, გარანტირებული მაღალხარისხიანი მოსავლის მიღება.

სწორედ ამ მიზანს ემსახურებოდა ჩემი განკარგულება (განკარგულება № 170, 6.11.2018), რომელიც ითვალისწინებს 2019 წლის მოსავლის ზარალის შემცირების შესახებ გასატარებელ ღონისძიებებს. ეს განკარგულება გულისხმობდა კარდაკარ სიარულის პრინციპით, ჩვენი მოსახლეობის ჩართულობას ცოდნის მიღებას და სწორი აგროლონისძიებების გატარებას, აგრეთვე, მათგან ინფორმაციის მიღებას სხვადასხვა საჭიროებების შესახებ. ამ პროექტის განხორციელება შესაძლებელი გახდა თხილის მწარმოებელთა ასოციაციასთან ერთად. აღნიშნული ითვალისწინებდა ფერმერთა ტრენინგს, ფერმერთა ჯგუფების შექმნას, მათი ლიდერის გამოვლენას და ამ ფერმერთა ჯგუფებისთვის აგროკონსულტანტის მიწვევას. ამ განკარგულების შედეგად ხელისუფლების, როგორც ცენტრალური, ასევე ადგილობრივი მმართველობის ყველა რგოლი იქნება ჩართული ამ ღონისძიებაში. ჩვენ ასოციაციასთან და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს წარმომადგენლებთან ერთად კარდაკარ სიარულის პრინციპით ვხვდებით მოსახლეობას და ადგილზე ვაცნობდით, რა უნდა გაკეთებულიყო იმისათვის, რომ გარანტირებული მოსავალი მიეღოთ. ასევე, საშუალება ჰქონდათ მიეღოთ ინფორმაცია ასოციაციაში უფასო გაწვევრიანების შესახებ, რის შემდეგაც ისინი შეძლებდნენ შხამ-ქიმიკატების განვადებით მიღებას და რაც მთავარია, მიიღებდნენ აგროკონსულტანტის უფასო მომსახურებას და ნიადაგის უფასო ანალიზს. ამის პარალელურად, გამოიკვითა პრობლემები, რაც ჩვენს ფერმერებს აწუხებდა, რის შედეგადაც სახელმწიფომ

შეიძინა 2000 შესაწამლი აპარატი, რომელიც უსასყიდლოდ გადასცა სწორედ ასოციაციას და ასოციაციამ უსასყიდლოდ გადასცა ეს აპარატი ფერმერთა ჯგუფებს. ღონისძიების დასაწყისში ასოციაციას 1200 გაწვევრიანებული ფერმერი ჰყავდა, დღეს კი 15000 ათასამდე არის. შედეგი არის ის რომ, 2019 წელს მივიღეთ სრულიად სხვა რაოდენობრივი და ხარისხობრივი მოსავალი, მოვახდინეთ საკმარისი დიდი ნაბრუნო, 2018 წლის მოსავალსა და 2019 მოსავალს შორის. მივალწიეთ, დაახლოებით, 40 ათას ტონამდე თხილის მოსავლის მიღებას.

— თხილის გარდა, სამეგრელოს რეგიონში ადრე შემოსავლის წყარო იყო დაფნაც, ხილიც, ციტრუსიც. ვიფიქრებთ თუ არა, მათი აღორძინების გზებზე და დგამთ თუ არა ამ მიმართულებით ნაბიჯებს?

— რაც შეეხება დაფნას, ხილს, ციტრუსს და ჩაის, რა თქმა უნდა, თხილის კულტურის განვითარება არ უნდა უნდა ზღვებდეს სხვა კულტურების შევიწროების ხარჯზე. დაფნა დღეს საკმარის მოთხოვნადია, თუმცა ამ შემთხვევაშიც ანალოგიური პრობლემები არის, აქაც უპირიანი იქნებოდა გაგვეტარებინა იგივე ღონისძიებები. დარგმა თვითონ უნდა შექმნას სახელმწიფოს ხელშეწყობით ასოციაციებით და სწორედ ასოციაციების მეშვეობით ცოდნა და განათლება მივიტანოთ ყველა იმ დარგისათვის, რომელიც მნიშვნელოვანია ჩვენი ქვეყნისათვის.

— რა ხდება ჩაის კულტურის აღორძინების მიმართულებით?

— ჩაის კულტურის მხრივ საქართველო ცნობილი იყო თავისი ნიშით, როგორც პოსტსაბჭოთა, ასევე ადმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებში. ჩვენი ჩაი ხარისხობრივი მაჩვენებლით არ ჩამოუვარდება თითქმის არც ერთი ქვეყნის მიერ წარმოებულ ჩაისს. პლანტაციებს სჭირდება რეაბილიტაცია. ჩვენ მოვახდინეთ იმ მიწების ინვენტარიზაცია, რომლებზეც იყო ჩაის კულტურა გაშენებული, მონაცემები გვაქვს, რისი ადგილი შეიძლება და რისი არა, თუმცა, აქაც საჭიროა კომპლექსური მიდგომა, არა მხოლოდ ჩაი, თვითონ როგორც კულტურის წარმოების, არამედ მისი წარმოების და ბრენდირების მხრივ. ამ მხრივ, არსებობს სახელმწიფო პროგრამა ჩაის პლანტაციების რეაბილიტაციის, თუმცა ვთვლი, რომ დამატე-

ბითი რესურსები არის მოსაძებნი წარმოების ჯაჭვის ყველა რგოლის გასაძლიერებლად.

— ბატონო ალექსანდრე, როცა ვამბობთ, რომ უნდა დავიბრუნოთ დაფნა, უნდა ვაჩვენოთ, რომ მეზობელ რეგიონში ეკონომიკური სტაბილურობაა, აღორძინდა მეურნეობა, წარმოებები, ამ კუთხით რაიმე წარმატება თუ გაქვთ, ხომ არ აპირებთ, ან ხომ არ განახორციელებთ წარმოებებსა და ბიზნესებისთვის პირობების შემსუბუქებას, მეტად მიმზიდველი რომ ვიყოთ დაფნისთვის?

— მოგეხსენებათ, მთავრობის ინიციატივით შემუშავდა საგრანტო პროგრამა — „აწარმოე უკეთესი მომავლისთვის“. პროგრამა ითვალისწინებს საოკუპაციო გამოყოფის ხაზების გასწვრივ ეკონომიკური საქმიანობის ხელშეწყობას. გარდა ამისა, „საპარტიზორო ფონდისა“ და „USAID“-ის ერთობლივი პროექტით ხორციელდება საოკუპაციო გამოყოფის მიმდებარე სოფლებში ახალი საწარმოების დაფინანსდება. პროექტს „სტარტაპ-საქართველო“ ახორციელებს. დამწყებ მეწარმეებს შანსი ეძლევათ საოკუპაციო გამოყოფის ხაზის მიმდებარე სოფლებში ინოვაციურ სიახლეებზე ორიენტირებული ბიზნესები წამოიწყონ.

ასევე არის ძალიან ბევრი სახელმწიფო პროგრამა, როგორც აწარმოე საქართველოს მხრივ, ასევე სოფლის მეურნეობის პროგრამები, სადაც სახელმწიფოს ხელშეწყობა არის ძალიან მასშტაბური და მასში მონაწილეობა შეუძლიათ, როგორც საოკუპაციო ხაზთან მცხოვრებ მოქალაქეებს, ასევე ყველა დანარჩენს.

რაც შეეხება ბიზნესის პირობების შემსუბუქებას, მე ვთვლი რომ საქართველოში ერთ-ერთი საუკეთესო ბიზნეს გარემოა. ამ მხრივ, ჩვენთან დღეს დღეობს პრობლემები არ გვაქვს. მაგრამ არის კვალიფიციური კადრების პრობლემა, ისევე მივიღივართ განათლებასთან, როგორც პროფესიული, ასევე უმაღლესი განათლების კუთხით, ეს არის გადაამწყვეტი საკითხი, სწორედ პროფესიული განათლე-

ბის შედეგად გვექნება საშუალება რომ სწრაფი ნაბიჯებით წავიდეთ წინ. შესაბამისად, ჩვენ ყველანაირად ვცდილობთ პროფესიული სასწავლებლების ხელშეწყობას და აღორძინებას, ერთ-ერთი ასეთი იქნება ფოთში და ზუგდიდში. ამჟამად მიმდინარეობს ყოფილი შინიას ტექნიკუმის ბაზაზე, ზუგდიდში პროფესიული სასწავლებლის აღორძინებაზე ინტენსიური მუშაობა. რაც შეეხება ფოთს, აქ საზღვაო სასწავლებლის შენობის რეაბილიტაციისთვის შესაბამისი თანხა მთავრობის განკარგულებით უკვე გამოიყო. სასწავლებელი ფოთის ჰიდრომელიორაციული ტექნიკუმის ყოფილ შენობაში განთავსდება. ახალი სასწავლებელი გათვლილი იქნება 1000 სტუდენტზე. ფოთის საზღვაო პროფესიული სასწავლებელი, სწორედ არის გარანტი იმისა, რომ გვექნება პროფესიონალი კადრების როგორც ანაკლიაში, ასევე ფოთში დასაქმების საშუალება.

— ვიცით, რუხში აშენდა მრავალფუნქციური საავადმყოფო, თუმცა არ ფუნქციონირებს ისე, როგორც დაგეგმილი იყო, ანაკლიის პორტის მშენებლობაზე მინდა გკითხოთ.

— პორტი აუცილებლად აშენდება და მას აქვს გადაამწყვეტი სტრატეგიული მნიშვნელობა ჩვენი რეგიონისა და ქვეყნისათვის.

რუხის საავადმყოფოს რაც შეეხება, ამჟამად აღჭურვის პროცესი მიმდინარეობს, მშენებლობის პროცესი დასრულებულია. შესაბამისად, როდესაც მისი აღჭურვა დასრულდება მერე შეგვიძლია უფრო მეტი ვისაუბროთ ამ საკითხზე.

— მამათქვენს მთელი სამეგრელო იცნობდა, მის ნაკეთებ კარგ საქმეებზე დღემდე ისტორიებს ყვებიან. ეს დიდი ტვირთია, რადგან თქვენ უფლება აღარ გექვსათ მოდუნდეთ და მამის დაწვებული გზა არ გააგრძელოთ...

— რა თქმა უნდა, ეს არის ორმაგი პასუხისმგებლობა ჩემთვის და ვცდილობ გავამართლო ჩვენი მოსახლეობის ნდობა.

ირანდა პალანდაძე
593 56 11 18

ნაცხები ფიქრობენ, რაც უფრო უარესად იქნება სახელმწიფოს საქმე, ვით უკეთესი გათხოვის

გვესაუბრება პოლიტოლოგი, ფსიქოლოგი რამაზ საყვარელიძე:
 — ბატონო რამაზ, პროპორციული არჩევნების მოთხოვნა კვლავ აქტუალურია. თუმცა, საინტერესოა, მართლა აინტერესებს „ნაციონალურებს“ პროპორციული წესით ჩატარდება არჩევნები, მაჟორიტარული თუ შერეული თ. ეს უფრო დემოკრატიის ხომ არ ჰგავს, რაც ქვეყნის არევის, დესტაბილიზაციის მცდელობის მიზნით არის განპირობებული?

— პრინციპში, თქვენს ეჭვს ვიზიარებ — შეიძლება ერთ-ერთი მიზეზი ესეც იყოს. თუმცა, გამოიხატა არც ის არის, რომ ორივე ერთად სურდეთ — დესტაბილიზაციაც და პროპორციული არჩევნებაც. არჩევნების პროპორციული წესით ჩატარება, პირველ რიგში, პარტიებისთვისაა ხელსაყრელი. ამ გზით პარტიამ პარლამენტში შეიძლება უფრო მეტი ადგილი მიიღოს, ვიდრე

ზუსტად რომ გითხრათ: ქვეყნის არასტაბილურობას მიესალმება ის სუბიექტი, რომელიც ჩემი აზრით, ამ შემთხვევაში, „ნაციონალურების“ მოქმედებას განსაზღვრავს. ეს გახლავთ რუსეთი. დიან, მას ნამდვილად სჭირდება არასტაბილური საქართველო სწორედ ახლა და არა 2024 წელს იმიტომ, რომ ამ ეტაპზე სახეზეა ანაკლიის პორტის მშენებლობასთან დაკავშირებული პრობლემა. სამწუხაროდ, არცერთი ოპოზიციური ჯგუფი არ დაფიქრებულა: თავიანთი ქცევებით ხომ არ უშლიან ხელს ანაკლიის პორტის მშენებლობას. სამაგიეროდ, თუკი ანაკლიის პროექტი მშენებლობა ჩაიშლება, პირველი ვისკენაც ხელს გაიმეორენ, ეს ხელისუფლება იქნება. მაგრამ თავად, უქმნიან თუ არა ანაკლიის პროექტს საფრთხეს ამ უკუნური საქციელებით, ეს არ აინტერესებთ. მათთვის თვითონ რომ არ შეუშალონ ხელი ანაკლიის პორტის

შენიშვნის წინ მიტინგი ტარდება, არცერთი ბიზნესმენი ასეთ რისკზე არ წავა. აქ რაც ხდება ეს, უკვე, პოლიტიკაც აღარ არის, არამედ შოუა იმის საჩვენებლად თუ რა „უსუსურია“ ხელისუფლება და რა „ძლიერია“ ოპოზიცია.

— მას შემდეგ რაც ივანიშვილმა პროპორციული არჩევნების ჩატარება დააანონსა, სააკაშვილმა განაცხადა: ვინც პროპორციულ არჩევნებს მხარს დაუჭერს, სულელი იქნებაო. რას ნიშნავს ყოველივე?

— სააკაშვილი ლოგიკას არ ექვემდებარება, არამედ იმ მომენტში რაც სჭირდება, იმას ამბობს. ადრე, მას შერეული სისტემა სჭირდებოდა. როგორ ფიქრობთ: რატომ გააუქმა 2004 წელს პროპორციული არჩევნების შედეგები? — იმიტომ, რომ გარანტია ჰქონდა, რომ მაჟორიტარები მხარს მას დაუჭერდნენ. მოგვიანებით, როცა თავად ოპოზიციაში გადავიდა, უკ-

ანსთან „გაერთიანება აღარ ჰყოფნიდა, ვილაც სხვა პარტიორად კიდევ უნდა ჰყოლოდა. აი, ამიტომაც გვარამია ყველა ოპოზიციონერს ხელს აწერინებდა იმაზე, რომ „ქართულ ოცნებასთან“ კოალიციურ მთავრობას არ შექმნიდნენ. ამით, ისინი, პრაქტიკულად, ხელს აწერდნენ საქართველოში პოლიტიკური კრიზისის შექმნას. დიან,

ამიტომაც გამოაცხადა ივანიშვილმა ძველ საარჩევნო სისტემაზე დაბრუნება, რითაც ასეთი კოალიციური მთავრობისა და ამ გზით დესტაბილიზაციის შექმნის ზახი გადაჭრა. პრინციპში, მან, ეს ავისმომასწავებელი პერსპექტივა თავიდან აიცილა.

— ოპოზიცია გერმანულ მოდელზე საუბრობს, მაგრამ ამაზე დავა, დისკუსია ხომ აბსურდია. სახელმწიფო კონსტიტუციის მიხედვით ცხოვრობს, იქ კი ამ მოდელზე არაფერი წერია. ამ იწილო-ბიწილომ ხალხს საკმაოდ დააბნია.

— ნუ, იცი რა, ეს „დაბნეულობა“ მომწონს კიდევ, შემდეგი მიზეზის გამო: მაჟორიტარები ცდილობენ საწადელს მიადწონ. მივესალმები იმას, რომ მაჟორიტარები აპირებენ მოსახლეობასთან დიალოგს, რაიონებში ჩასვლას და იმის ახსნას თუ რა განსხვავებაა ამ საარჩევნო სისტემებს შორის და რას ჰპირდება თითოეული მათგანი ხალხს. იმედი ვიქონიოთ, რომ მოსახლეობა მხარს მაჟორიტარებს დაუჭერს. გეტყვით, რატომ მიმაჩნია ეს მართებულად: პროპორციული სისტემა მხოლოდ პოლიტიკური პარტიების ინტერესშია. მოქალაქეს პროპორციული სისტემის დროს საქმე აქვს სიასთან. სიის თავში ლიდერი წერია და დანარჩენს ვის ვაძლევთ ხმას, არ ვიცით. მაჟორიტარული სისტემით კი თითოეული პარლამენტარი რაღაც ჯგუფის მიერ არის არჩეული და ისინი ხალხის წინაშე პასუხისმგებელნი არიან. თქვენ, ქალბატონი ბრძანდებით და შედარებისთვის ასეთ მაგალითს მოყვან: წარმოიდგინეთ, ქალი ისე გაგათხოვონ, ქორწინებამდე სიძე არ ანახონ, მართო თქვენ, რომ კარგი გვარიშვილობის კაციაო.

შერეული სისტემით. პარტიისთვის თითოეული ადგილის მიღება, ამავდროულად, ბიუჯეტის მიღების მიღებასთან კავშირშია. ეს მხოლოდ თეორიულ-პოლიტიკური საკითხი როდია, არამედ მატერიალურიც. ამიტომ, ამ სურვილის მიღმა, შესაძლოა საკმაოდ მიწიერი მოტივიც იყოს. გვანახავს, რომ პროპორციული სისტემით და ნულოვანი ბარიერით არჩევნების ჩატარებაზე განცხადება ბიძინა ივანიშვილმა გააკეთა. ამ გზით, სავარაუდოდ, პარლამენტში, თითქმის, ყველა პარტია მოხვდებოდა. ესეც დღეს განვითარებული მოვლენების ერთ-ერთი მოტივია. მეორე მხრივ, „ნაცების“ ასეთი დაფინანსებული მოთხოვნა: გინდა თუ არა პროპორციული არჩევნები 2020 წელს ჩატარდესო, ცოტა არაღამაჯერებლად ჟღერს. კონსტიტუციურ დონეზე გადაწყვეტილია, რომ არჩევნები პროპორციული სისტემით 2024 წელს ჩატარდება. მაშინ რა ხდება, რატომ სურთ, მაინცდამაინც, ახლა „ნაცებს“ ამ სისტემაზე გადასვლა? აი, აქ, უკვე, ჩნდება ის ეჭვი, რაც თქვენ გამოთქვით — მიზეზი სულ სხვა რამეში ხომ არ მდგომარეობს? — თუნდაც, ამის მთავარი მიზეზი ქვეყანაში არასტაბილურობის შექმნა ხომ არ არის?! მეც მიმაჩნია, რომ ოპოზიცია სხვა მიზეზებთან ერთად ქვეყნის არასტაბილურობასაც უწყობს ხელს. უფრო

მშენებლობას, მათთვის საკითხი ასე დგას — თუ სჭირდებათ დესტაბილიზაცია, ამას ნებისმიერ ფასად უნდა მიადწიონ და მორჩა, სხვა არაფერი აინტერესებთ. ასე, რომ სადაოც აღარ არის თუ რაში სჭირდება, ახლა, რუსეთს საქართველოში დესტაბილიზაცია? გადახედეთ, უცხოელების რეაქციებს — ისინი ჩვენთან არსებული დაპირისპირებით დაძაბულები, შემოფოტებულები არიან. როცა დიპლომატები, ჩვენთან შექმნილ კრიზისზე, ასე საუბრობენ, ალბათ, გაცილებით მძიმეა იმ ბიზნესმენების ფიქრები, რომელთაც ანაკლიის პორტის მშენებლობაში მფუფუნო უნდა ჩადონ. რა თქმა უნდა, მაშინ როცა თბილისში — ქალაქის შუა ცენტრში კარვები გაშლილი და ყოველ მეორე დღეს პარლამენტის

გვ, პროპორციულ სისტემაზე გადასვლას ამჯობინებს. მოკლედ, მიშას როგორც აწყობს, ისე ლაპარაკობს.

— ბატონო რამაზ, თუ გავსოვთ: გვარამია თავის ახალ ტელევიზიაში ოპოზიციონერებს დაფაზე ხელს აწერინებდა, რომ „ქართულ ოცნებასთან“ კოალიციურ მთავრობას არ შექმნიდნენ. გამოდის, „ნაცებს“, ყველა შემთხვევაში, პროპორციული სისტემით ჩატარდებოდა თუ არა არჩევნები, მაინც დაგვეგმილი ჰქონდათ ქვეყანაში არეულობის მოწყობა?

— დიან, ყოველ შემთხვევაში, დესტაბილიზაციის აფეთქების ნაღმი უკვე არსებობდა. დიან, თუკი „ქართული ოცნება“ ხმების 50%-ს ვერ მოაგროვებდა, მას, მეორე, მხოლოდ „პატრიოტთა ალი-

იმის მსგავსი კრიზისისა, რომელიც გაგრძელდა ისრაელში, ასევე, ადრე, არსებობდა უკრაინაში და კიდევ უფრო ადრე იტალიაში. საპარლამენტო სისტემას ასეთი კრიზისები ახასიათებს. თუ პარტიები ერთმანეთს დანა-სისხლად უპირისპირდებიან და პარტიონობას არ აპირებენ, კოალიცია ვერ იქმნება. ანუ, ვერ იქმნება მთავრობა და შედეგად, მთელი სახელმწიფოს მართვა ჩერდება. ამიტომაც საქართველოში ამ სისტემით მუშაობა არასწორი. ანუ, ქართულ მიწაზე, საქართველოსთვის ეს სისტემა არამართებული იმიტომ, რომ დაბალი პოლიტიკური კულტურის პირობებში, აუცილებლად, კრიზისები იქმნება. აი, სწორედ ამ კრიზისისკენ მიჰყავდა ქვეყანა აღნიშნულ ხელმოწერებს.

ანუ, გვარიშვილობაზე გაათხოვონ და არა კონკრეტულ ადამიანზე. ეს ხომ ძველი საუკუნეების გადმონაშთია. ქალი უნდა იცნობდეს მამაკაცს და თავად გადაწყვიტოს ეს პიროვნება მისთვის მისაღება თუ არა. აი, ეს მერე ვარაუდები მაჟორიტარული სისტემა, ხოლო გვარიშვილობაზე გათხოვება — პროპორციული. როცა ადამიანს არჩევანს ერთი ლიდერის გამო აკეთებინებენ და ამ დროს პარლამენტში უამრავი უცნობი ადამიანი შეგვაგვს, ეს ჩემთვის მიუღებელია. ამერიკამ სწორედ ამ მოტივით აირჩია მაჟორიტარული სისტემა, რომ დეპუტატებს ამომრჩევლის წინაშე მეტი პასუხისმგებლობა ჰქონოდათ. მაჟორიტარულ სისტემაში, პარტიების მიხედვით, ხმები ისე სამართლიანად არ ნაწილდება, როგორც პროპორციულში. ამერიკამ, პარტიების ფუნქციონირებას, კიდევ ერთი: პროპორციული სისტემაში მთავარი მოქმედი პირი არის პარტიის ლიდერი. იგი უნაწილებს კონკრეტულ ადამიანებს სივრცეში ადგილებს. მაჟორიტარულ სისტემაში პარტიის ლიდერი აღარაფერი არაა. ჩვენ პარტიულ ოპოზიციას თუ არ უნდა ივანიშვილი მართავს პულტთან დარჩეს, მას მაჟორიტარული სისტემა უნდა აწვებდეს, რადგან ასე ივანიშვილი როგორც პარტიის ხელმძღვანელი, უკვე გავლენას დაკარგავს. მაგრამ ოპოზიციის რეალურად ერთს ამბობს და ამორებს აკეთებს. ისინი ხომ ტყუილად ამომრჩევლის წინაშე ხალხი თუ ადამიანს, რომ მაჟორიტარული სისტემით ლიდერების გავლენა პოლიტიკაზე შემცირდება და გადამწყვეტი გავლენა თავად ექნებათ, მგონია, რომ ხალხი მხარს მაჟორიტარულ სისტემას დაუჭერს. ნუ გავიკვირდება ისიც, რომ მაჟორიტარულ სისტემას ებრძვის როგორც ოპოზიციის, ისე თავად ხელისუფლება. სწორედ იმიტომ რომ ხელისუფლებასაც და დანარჩენ ნაწილსაც სურს, რომ პარტია იყოს გადამწყვეტი. დიან, მათ უნდათ პარტიული ელიტა ფლობდეს სახელმწიფოში მართვის ყველა ბერკეტს. ხელისუფლებასაც პარტიის შენარჩუნება უნდა იმისთვის, რომ პოლიტიკურმა ელიტამ მართვის ბერკეტები არ დაკარგოს. ასე, რომ ამ პროცესს რაც ახლა მაჟორიტარობა წამოიწვეს, კარდინალური ღირებულება შეიძლება ჰქონდეს საქართველოს მომავლისთვისაც და ქართველების პოლიტიკასთან ურთიერთობის თვალსაზრისითაც. ვნახოთ, რა მოხდება. თუკი პროცესი ამ მიმართულებით წავიდა, ეს საზოგადოებისთვის ბევრად უკეთესი და გამოსადეგი იქნება.

— დაპირისპირება მწვავედება.

მოვლენების რა განვითარებას შეიძლება ველოდით?

— სამოქალაქო დაპირისპირება საარჩევნო პერიოდში ყოველთვის არის. თქვენ, ალბათ, გაინტერესებთ: გადაიზრდება თუ არა ეს სამოქალაქო ომში. დღევანდელ ვითარებას 90-იან წლებს თუ შევადარებთ, მაშინ მხარეებს შორის იარაღი გადაიწვლიდა იყო და ამიტომაც გახდა შესაძლებელი ეს დაპირისპირება ომში გადაზრდილიყო. დღეს, იარაღი ერთ მხარესა — მხოლოდ ხელისუფლებას აქვს. სანამ ოპოზიციას იარაღი არ აქვს და იმედი ვიქონიოთ, რომ არც ექნება, იგი სამოქალაქო ომს ვერ წამოიწყებს.

— ბატონო რამაზ, ოპოზიციამ პოლიტიკაზე ზეწოლა დაიწყო: ყველას გიმახსოვრებთ და დაგხვდით, ოჯახის წევრების არ გრცხვენიათ და ა.შ. 2003 წელს გიგა ბოკერია პოლიციელებს პატიმრების უფლებების დაცვისკენ მიუთითებდა, თუმცა როცა თავად ხელისუფლებაში მოვიდა ყველამ დაგინახეთ მისმა გუნდმა როგორ დაიცვა პატიმრების უფლებები.

— ნუ, თითქოს, შეგეჩვიეთ, რომ პოლიტიკოსები ერთს ამბობენ და ხელისუფლებაში მოსვლისას სხვა რამეს აკეთებენ. შეგეჩვიეთ ამას-მეთქი, ვთქვი, მაგრამ ეს არავის მოსწონს. როცა პოლიტიკოსი ორმაგი სტანდარტით მოქმედებს, ხალხი ყოველთვის უკმაყოფილოა. რაც შეეხება ზეწოლას, ეს პოლიტიკური ბუღინებია. ანუ, ეს არის ადამიანის მიგვანა იმ დონეზე, რომ მას სახელმწიფოებრივი ფუნქციის შესრულებაზე ხელი ააღებინონ. თუ განსოვთ, 2003 წელს იყო ასეთი მოვლენები: სახელმწიფოს ბრძანებები არ შეასრულოთ. ანუ, მაშინ „ნაცებს“ სახელმწიფოს მოვლის სურვილი ჰქონდათ. უბრალოდ, მერე, მოვლენები მცირე დროში განვითარდა და სახელმწიფო აპარატის მოშლა აღარ იყო საჭირო. ახლაც, იგივეს იმეორებენ, ოღონდ, უკვე დაბუღინების საშუალებით. ანუ, მათი მიზანია სახელმწიფომ თავისი ფუნქციები ვერ შეასრულოს. ეს კონცეფცია შორეული პერიოდისაა. ბოლშევიკებიც იმახსენებენ: რაც უარესი, მით უკეთესიო. ანუ, სახელმწიფოში უარესი მდგომარეობა, მათთვის უკეთესი იყო. იგივე პოზიციას აქვთ „ნაცებს“. ისინი ფიქრობენ, რომ რაც უფრო უარესად იქნება სახელმწიფოში საქმე, მით უკეთესია მათთვის, რადგან პეონიათ: ასე მოსახლეობა ხელისუფლებას მხარს აღარ დაუჭერს და მათ მხარეს გადავა. მეგობრებო, ეს სწორი ფორმულა იყო. პირიქით, როცა მაკანს სურს სახელმწიფო სისტემის მოშლა, მოსახლეობაში შეიძლება

გაჩნდეს გაღიზიანება არა სახელმწიფოს მიმართ, არამედ სწორედ მათ მიმართ ვინც სახელმწიფო სისტემა მოშალა. ვგულისხმობ, რა თქმა უნდა, „ნაციონალებს“. რაც შეეხება ბოლშევიკებს ანდა 2003 წლის მოვლენებს, იქ, სახელმწიფო სისტემის მოშლელი პირები ჯერ კიდევ უცნობ ძალას წარმოადგენდნენ. ხალხმა არ იცოდა რა ხილი იყო არც ბოლშევიკები და არც 2003 წლის დროინდელი „ნაციონალები“. ამიტომ, ამ განწყობილებას — სახელმწიფო მოვალეობით, ნაწილობრივ აყენებენ კიდევ, რადგან ახალი ძალა მოდიოდა. მოვიდა ეს ახალი ძალა, გინდაც ბოლშევიკების და გინდაც „ნაციონალების“ სახით და ხალხს მალევე სანახევლო გაუხდა. ამიტომ, დღეს იგივე აღარ განმეორდება, რადგან ხალხისგან სისტემის მოშლას ისევ „ნაციონალები“ ითხოვენ. ამჯერად, ხალხმა კარგად იცის ეს რა ხილია. მათ, უკვე, მშვენივრად უწყვიან: „ნაციონალებს“ წყალობით მოშლილი სისტემის მერე, ქვეყანა რა მდგომარეობაში ჩავარდა. ამიტომ, მეგობრებო, ხალხმა ამ გზას მხარი დაუჭიროს.

— ბატონო რამაზ, გაამარჯვებისთვის ერთად იბრძვიან „სირცხვილას“, „შეცვალეს“ და „გაბედეს“ ორგანიზაციები. ვინ არის ეს ხალხი და სინამდვილეში რა არის სირცხვილი, რა არის შესაცვლელი?

— რა გითხრათ, პოლიტიკოსები კაბინეტურ გარემოში ფიქრობენ-ხოლმე რა არის შესაცვლელი და ისიც იციან მოვლენების როგორი მიმდინარეობაა ყველაზე ხელსაყრელი. შემდგომ, პარლამენტი ამას კანონების სახით ამტკიცებს. ეს გასაკებაა. მაგრამ ქუჩიდან რომ მოგვიწოდებენ — შეცვალეთ და თან ისე, არც გვეუბნებიან: რა, რით უნდა შეცვალოთ, ეს ყოველად გაუგებარია. კარგი, რა უნდა შეცვალოთ გასაკება — ხელისუფლების ცვლილება სურთ, ხომ, მაგრამ რით?! ვინ მოჰყავთ ხელისუფლებაში, ამას არ ამხელენ. ამიტომ, ჩნდება ეჭვი, რომ აქ, ისევ, „ნაციონალების“ მოგვანა დაგეგმილი. უბრალოდ, „ნაციონალები“ იციან, მათი სახელის გაგონებაზე რა რეაქცია აქვს ხალხს და ამიტომაც გააჩინეს „შეცვალეს“ და „გაბედეს“ მოვლენები — „შეცვალეს“ და „გაბედეს“ მოვლენები, ვითომ, თავად არაფერ შუაში არიან. ეს ახალგაზრდები ითხოვენ ცვლილებებს ისე, რომ ამის შინაარსი, ჯერჯერობით, გაშიფრული არ არის. საგარეოდ, არც გაიშიფრება. ცვლილებები კი არა, „ნაციონალები“ სამოქმედო გეგმას ვერ აცხადებენ წესიერად. ოპოზიციის დაგეგმვა: ორშაბათს გეტყვით სამოქმედო გეგმასო, თენდება ორშაბათი და დიდი-დიდი გეგმა არის სამშაბათს ან ოთხშაბათს მიტინგის მოწყობა. უფრო გრძელვადიანი გეგმა, რას რა მოჰყვება და როგორ იმოქმედებს სახელმწიფო აპარატთან დაპირისპირებით უნდა იქნება, არ არსებობს. განა მალევე გეგმას, უბრალოდ, ასეთი რამ არ გააჩნიათ, რადგან ამის ინტელექტუალური რესურსი არ აქვთ. ქუჩაში შეცვალეს დაგეგმვა და დიდი ინტელექტი არ სჭირდება, მაგრამ სტრატეგიის შემუშავებას ინტელექტი უნდა, რაც ოპოზიციას არ აქვს.

— ხელისუფლება კონტრაქციებს გეგმავს. შეიძლება დაპირისპირება უფრო გამწვავდეს?

— რა თქმა უნდა, ასე შეიძლება დაპირისპირება გამწვავდეს, უბრალოდ, კონტრაქციის ორგანიზატორებს უნდა ყვით პოლიტიკური სიბრძნე და მეტოქე რაოდენობრივად დაჯაბონ, რაც საკვებით საკმარისი იქნება. ხელნართული ცემა-ტყევა არათუ საჭირო არ არის, არამედ მანებელია იმ ამოცანების გადაჭრისთვის, რასაც კონტრაქცია მიზნად ისახავს. მარტო მაგალითს მოვიყვან: ლგბტ წარმომადგენლების პარადზე როგორც კი მამამ ტაბურეტს წაავლო ხელი და ერთ-ერთ მათგანს ჩარტყმა დაუპირა, ანუ, ეს საგანი იარაღად გამოიყენა, იგი მაშინვე გაბტყუნდა მიუხედავად იმისა, რომ სასულიერო პირი იყო. ანუ, როგორც კი ძალადობა იწყება, ვინც არ უნდა იყოს მოძალადე, იგი, გაბტყუნდება. ამიტომ, კონტრაქციაზე თუკი ძალადობას მიჰყვება ხელი, მოტივი რაც არ უნდა იყოს, ეს, უკვე, მისი გამამტყუნებელი არგუმენტი იქნება.

— სამწუხაროდ, პოლიტიკოსებიც უწყობენ ხელს ძალადობის გაღვივებას. ეს ყველაფერი პარლამენტის შტურმიდან დაიწყო, გაგრძელდა პიკეტირებით, შემდეგ დამხობის მოწოდებით. რა იქნება ფინალი?

— ფინალი, ალბათ, არჩევნები იქნება. ცოტა ხანს არჩევნების შედეგებზე იქნება ვენებთადლევა, მერე ყველაფერი ჩაწყნარდება და ცხოვრება გაგრძელდება. ოპოზიციის ვადამდელ არჩევნებს ითხოვს, მაგრამ ეს მათთვის უარესი იქნება იმიტომ, რომ პარტიები არჩევნებისთვის მომზადებას ვერ მოასწრებენ. საერთოდ, მოესწრება კი ვადამდელი არჩევნები? არის ამის შესაძლებლობა? გაზაფხული უკვე კარსაა მომდგარი, ზაფხული მკვდარი სეზონია და მერე, უკვე, ისედაც მოდის არჩევნების ვადა. ასე, რომ ვადამდელი არჩევნები აკვირდება და ჟინიანობის გამოვლენა ისევ და ისევ ვითარების დაძაბვის მიზნით.

— ბატონო რამაზ, ზოგადად, ერთ ერთ აზრზე ვერ ვთანხმდებით — წაგებულ ომს გამარჯვებას ვეძახით, მარცხს — მოგებას, რუსთაველზე გასათობად კლასიკოსების წიგნებს ვწვავთ. ასეთ საზოგადოებას განვითარების პერსპექტივა აქვს?

— ნუ, თქვენს ჩამონათვალს კიდევ ბევრი რამ შეიძლება დაამატო: ჩვენ ვართ საზოგადოება, რომელსაც საკმაოდ მაღალი მიგრაციის დონე აქვს; ძალიან დაბალია შობადობა; ნარკომანია არანახული მასშტაბები მიიღო; ქვეყნის საუკეთესო ნაწილი, ვისაც მუშაობა შეუძლია, მიგრაციის მიღის; რეგიონები დაცლილია; ანუ, რეგიონებს იმდენად დაკარგული აქვთ ფუნქცია, რომ იქედან ადამიანები თბილისში გამოიბრძან. და რაც მთავარია, ჩვენ ვართ საზოგადოება, რომლის განათლების დონე მსოფლიოში ერთ-ერთ ბოლო ადგილებზეა. აი, ამ საზოგადოებას თუ აქვს განვითარების პერსპექტივა, ამას მეკითხებით, ხომ? რა გითხრათ, ჯერჯერობით, პერსპექტივის გაჩენის იმპულსი ძალიან ცოტაა. სქემა რომელიც ლოგიკურს გახდის, რომ საქართველო, აუცილებლად, სწორი გზით განვითარდება და გარკვეული წლების მერე, იგი, ძლიერ სახელმწიფოდ ჩამოყალიბდება, ჯერჯერობით, ასეთი სტრატეგია არ გვაქვს.

თამარ შველიძე
555 23 28 24

სააკაშვილი ივანიშვილს რომ ელაპარაკება, „გადაგვაგლო“, თაჰისი პოლიტიკური აფიორები გაიხსენოს, „გადაგვაგოს“ და თაღლითობის გეზი რომ არაფერი უკეთებია

ქვეყანაში მიმდინარე პოლიტიკურ პროცესების შესახებ, გვესაუბრება საზოგადოებრივი მოძრაობა „თორმეტანელები დირსეული საქართველოსთვის“ დამფუძნებელი, მწერალი მირაბ შატირიაშვილი.

2012 წლის საპარლამენტო არჩევნებში ნაცმოძრაობა თავისივე შექმნილი საარჩევნო სისტემის პირობებში დამარცხდა, ასე რომ, თუ მომგები ხარ, პროპორციული სისტემით იქნება თუ მაჟორიტარული, ნებისმიერ შემთხვევაში მოიგებ.

2024 წელს საპარლამენტო არჩევნების პროპორციული სისტემით ჩატარება დემოკრატიულ აქტად კი შეფასდა, მაგრამ ქართველი კაცისთვის ეს შეიძლება არც იყოს დემოკრატიული და რატომ — ყველა პარტიას თავისი საარჩევნო სია აქვს, არჩევნების დროს ის ფაქტობრივად ისეთ ადამიანს შესთავაზებს ამომრჩევლებს, რომ ეს უკანასკნელი ამ შემთხვევაში მხოლოდ მექანიკურ როლს თამაშობს. ამომრჩევლები

პროციული სისტემით ჩატარდება არჩევნები, ესეც „ქართული ოცნების“ შეცდომაა, რადგან ქართველი კაცის იდენტობა, ყოველთვის ავტორიტეტზე, ადამიანის გონიერებაზე მუშაობს. პატარა, ტრადიციების მატარებელი ერი ვართ, გვაქვს ჩვენი ღირებულებები და ხელისუფლების, საკანონმდებლო ორგანოს ფუნდამენტიც ზუსტად ეს ღირებულებები უნდა იყოს. პროპორციული არჩევნები ზუსტად ამ ღირებულებების გამანადგურებელია, ფაქტობრივად თავსმოხვეული, დასავლეთის წინაშე კეკლუცობა, ნახეთ როგორი ნოვატორული ქვეყანა ვართ, 2024 წლიდან პროპორციულ არჩევნებზე გადავიდეთ. ამ ე.წ. გაერთიანებულ ოპოზიციას ერთი ამბავი რომ აქვს ატეხილი, დანაპირები არ შეასრულა ბიძინა ივანიშვილმა, რომ 2020 წელსვე უნდა ყოფილიყო პროპორციული არჩევნები, პარლამენტში კენჭისყრის დროს ვერ გავიდა ხმათა უმრავლესობით ეს ცვლილება და რა ქნას ამ ადამიანმა?!

პასუხისმგებლობა არიან მიცემული და ადრე თუ გვიან პასუხს აგებენ. სხვა რა უნდა ექნა ბიძინა ივანიშვილს, პარტია, რომელსაც არჩევნებზე 400.000-მა ადამიანმა მისცა ხმა, მიყენებინა კელელთან და სათითაოდ დაეხვრიათ მისი წევრები? ბატონმა ბიძინამ თავისი მისია მუტნაკლებად შეასრულა, შენც თუ პოლიტიკური პარტია ხარ, რომელიც დღემდე გაჩუმებული იყავი და ახლა ნაცმოძრაობის გვერდით დადგე, დანარჩენი შენ გაგეკეთებინა. ისიც ხომ ცხადია, რატომ იყავით გაჩუმებული ეს ოპოზიციონერები, გვერდით ბიძინა მოაშორებდა პოლიტიკური სივრციდან ნაცმოძრაობას და თქვენ ჩაგანაცვლებდა მეორე ადგილზე, ეს რომ არ გამოგივიდათ, ისეც ნაცებთან გაიქცეოთ? თურმე როგორ არ გაწია ბიძინამ ნაცები გვერდზე და არ უთხრა „პატრიოტთა ალიანსსა“ თუ ნინო ბურჯანაძეს, დამიდევით გვერდით, თქვენ იყავით მეორე ადგილზე, ანუ მთავარი ოპოზიციით. ამით უნდოდით მთელი პოლიტიკური სპექტრი ბიძინას ემართა, მას გაეკეთებინა გადაადგილებები, ეს შეუძლებელია. ამ პოლიტიკარტიებსაც კეთილი უნდა ენებათ ამომრჩევლებთან, საზოგადოებასთან ერთად და მოეშორებინათ ნაცმოძრაობა. ეს პარტიები, ვითომ პროპორციული არჩევნების გამო რომ არიან შეკრებილები, ორპოლუსიანობაზე რომ გაპყვირიან და თან გესაყვივითურობენ, რახან ბიძინას წასვლას ვითხოვ, ეს არ ნიშნავს რომ ნაცი ვართ. აბა ვინ ხარ? დღეს ფაქტობრივად ორი სერიოზული პოლიტიკური ძალაა ქვეყანაში, „ქართული ოცნება“ და ნაცმოძრაობა, დავუშვათ, მმართველმა პარტიამ წააგო არჩევნები და ბიძინა ივანიშვილი პოლიტიკიდან წავიდა, ნაცმოძრაობა შალიკოს მოუშვებს ხელისუფლებაში, ნინო ბურჯანაძეს თუ კოალიციურ ხელისუფლებას შექმნის ამათთან? ეს არის სრული ბლეფი. რა საარჩევნო სისტემა, ეს პარტიები იმითომ გაერთიანდნენ, რომ ბიძინა ივანიშვილისა და „ქართული ოცნებასთან“ ყოველგვარი პოლიტიკური თანამშრომლობის იმედი გადაეწურათ და ახლა ცდილობენ სააკაშვილის ნაცმოძრაობასთან პოლიტიკური გაერთიანება მოხდეს,

რომ რაიმე თანამდებობები მიიღონ.
- ბატონო მერაბ, რაც პროპორციული სისტემის შემოღების საკითხი ჩავარდა, კოლექტიური ნაცები და ე.წ. გაერთიანებული ოპოზიციის არათუ აღარ ითხოვს, არამედ აღარც ახსენებს პროპორციულ არჩევნებს. „ნოვაციაც“ შემოგვთავაზეს, გერმანული მოდელი და მის დასამკვიდრებლად იღწვიან.
- პროპორციული სისტემა უბრალოდ მიზნები იყო დესტრუქციული ქმედებების დასაწყობად. მათმა ბელადმა ხომ ბრძანა კივიდან, სისულელე იქნება მაგ სისტემაზე დათანხმებაო. მან კარგად იცის, ამგვარი სისტემა ნულოვანი ბარიერი და ბლოკებიც გვეყოლება და საბოლოო ჯამში, 150 კი არა, შეიძლება 250-კაციანი პარლამენტი მიიღოს. ოპოზიციამ ეს ყველაფერი დანამდვილებით იცის, მაგრამ მაინც ეპოტინება მოდელს, რომ დესტრუქციული ქმედებების გასაგრძელებლად მიზნები ჰქონდეთ. ამ კონტიგენტიდან, რომლებიც დღეს ნაცმოძრაობასთან ერთად გამოსვლებს აწყობენ, ერთს თუ მაინც დამისახელებთ, რომელიც სამშობლოს მოყვარულია, ყველას პირადი მერკანტილური ინტერესი ამოძრავებს, რომ როგორმე ხელისუფლებაში მოვიდეს. თუმცა ვერც იმას ვიტყვი, რომ „ქართული ოცნებაშიც“ ყველა პატრიოტია. არაერთხელ მითქვამს, რომ თუ გინდა „ქართული ოცნებას“ პასუხი მოსთხოვო, ან ჩაანაცვლო როგორც პარტია, სანამ არსებობს

სიტყვა მოგვეცით, რომ 2020 წელს კოალიციულ მთავრობას არ შეუქმნით „ქართულ ოცნებასო“. ე.ი. ნაცები ყველა ვარიანტში აპირებდნენ დესტრუქციული მოქმედების გაგრძელებას. ან ეს გერმანული მოდელი, გარდა იმისა, რომ ამ სისტემის შემოღება კონსტიტუციურად შეუძლებელია, სხვა ხარვეზიც ახლავს, რასაც „ინიციატორები“ ხალხს არ უხსნიან. ეს ხელისუფლებამ და მედიასაშუალებებმა მაინც უნდა გააკეთონ, მაგრამ ამ უკანასკნელთა ნაწილი, ხალხის დაპირისპირებას უფრო უწყობს ხელს. გერმანული მოდელი არ არის პროპორციული სისტემა, იქ 73-ზე გაცილებით მეტი მაჟორიტარი დემუტატი გვეყოლება და საბოლოო ჯამში, 150 კი არა, შეიძლება 250-კაციანი პარლამენტი მიიღოს. ოპოზიციამ ეს ყველაფერი დანამდვილებით იცის, მაგრამ მაინც ეპოტინება მოდელს, რომ დესტრუქციული ქმედებების გასაგრძელებლად მიზნები ჰქონდეთ. ამ კონტიგენტიდან, რომლებიც დღეს ნაცმოძრაობასთან ერთად გამოსვლებს აწყობენ, ერთს თუ მაინც დამისახელებთ, რომელიც სამშობლოს მოყვარულია, ყველას პირადი მერკანტილური ინტერესი ამოძრავებს, რომ როგორმე ხელისუფლებაში მოვიდეს. თუმცა ვერც იმას ვიტყვი, რომ „ქართული ოცნებაშიც“ ყველა პატრიოტია. არაერთხელ მითქვამს, რომ თუ გინდა „ქართული ოცნებას“ პასუხი მოსთხოვო, ან ჩაანაცვლო როგორც პარტია, სანამ არსებობს

ხშირ შემთხვევაში, მხოლოდ პარტიის ლიდერის ავტორიტეტზე არიან ორიენტირებული, ვინ ყავს მას სიაში, რამდენად ღირსეულ პოლიტიკოსებს აბარებს ამ სიით ელექტორატის ბუღს, ეს არის გაურკვეველი. ფაქტობრივად ისეთი ადამიანები შეიძლება მოხვდნენ საკანონმდებლო ორგანოში, რომლებიც ხალხს დიდად არ ეპიტანავენა. მოკლედ, პროპორციული სისტემით არჩევნების დროს, ხალხი, როგორც საკანონმდებლო ორგანოსთვის ლეგიტიმაციის მიმცემი, მაქსიმალურ როლს არ თამაშობს. მაჟორიტარული სისტემის დროს კი, როდესაც ნებისმიერი რაიონი, უბანი ან ქალაქი ირჩევს მაჟორიტარ დეპუტატს, იქ ხალხის როლი მეტად ჩანს, მხარდამჭერთა რაოდენობაში მჯღავნდება. თუ ხალხის ხელისუფლებას, იგივე საკანონმდებლო ორგანოს ვქმნით, ეს სისტემა უფრო მისაღებია. სიმართლე გითხრათ, არ ვიცი რატომ არის „ქართული ოცნებისთვის“ პრიორიტეტი, 2024 წლისთვის პროპორციული წესით არჩევნები რომ დააკანონა, რატომ არ არის ხალხის აზრი გათვალისწინებული? რომ ამბობენ ხალხმა ისურვა ასეო, როდის გამოკითხეს, პირიქით, ხალხს რომ შეეკითხნენ, მათ მაჟორიტარული სისტემის უპირატესობაზე გააკეთეს აქცენტი. 2024 წელსაც რომ მხოლოდ პრო-

პოლიტიკაშიც არსებობს სიამის ტყუპებისა და სტოკპოლმის სინდრომის გამოვლინების ფაქტები, რისი მაგალითიც დღევანდელი ოპოზიციური სპექტრია, სხვათა შორის, ამას 2013 წლიდანვე, ვამბობდი, რადგან უკვე ვხედავდი საშიშროებას. მაშინ ორპოლუსიანობის შესახებ კრიზის არავინ ძრავდა, მათ შორის ეს ზუსტად იყო და სხვა სამოქალაქო აქტივისტები, იმითომ, რომ კარგად „ქაფავდნენ“ ბიძინა ივანიშვილისგან სიკეთებს და ხმას არ იღებდნენ. ეს რაღაც გაერთიანებული ოპოზიციის, რომლის მთავარი მედროშეც ნაცმოძრაობა და ბიძინას ვითომდა „გადაგვაგოს“ ედავებინა, გადახედონ თავიანთ პოლიტიკურ აფიორებს. 2007 წლის 7 ნოემბრის შემდეგ, ასიათასობით ადამიანი ვადამდე საპარლამენტო არჩევნებს ითხოვდა, სააკაშვილმა კი საპრეზიდენტო არჩევნები შემოაგდო, მაშინ არ უნდა დაგვეთმო მიშასთვის და გვეპატიებინა ეს ტყუილი. ბიძინა ივანიშვილს ადვოკატად არ ვუდგებთ, მაგრამ ფაქტია, მან შეძლო 2012 წელს 9-წლიანი ჯოჯოხეთის მომტანი პარტია წელში გადაეტეხა. შემდეგ ვინც კანონით დასასჯელი იყო, დაისაჯა, ყოფილი პრემიერ-მინისტრი, თავდაცვის და შს მინისტრი სასჯელს იხდიან, სააკაშვილი, ადგილი, კეზერაშვილი და სხვა ნაციონონები სს-ის

ნაცმოდრობა, ამას ვერ მოახერხებ. ნებისმიერ პარტიას ხელისუფლებაში მოსვლის მიზანი და სურვილი რომ აქვს, ეს ჩვეულებრივი პოლიტიკური პროცესია, მაგრამ, როცა იცი ხალხის ნებითა და ძალით ვერ მოხვალ ხელისუფლებაში, ყველაფერი არ უნდა იკადრო იქამდე, ქვა ქვანე ნუ დარჩენილათ.

ნაცმოდრობას ჰგონია, რახან 2020 წელს „ქართული ოცნების“ მმართველობის ვადა იწურება, აუცილებლად უნდა შეიცვალოს. აშშ-ში ზომ დაუსწრელი საარჩევნო მიდგომაა, რომ რვა წლის შემდეგ ხელისუფლება იცვლება. ნაცმოდრობამ იცის, რომ ეს ნებით, დემოკრატიული გზით არ არ განხორციელდება, ცდილობს ქაოსით მიადწიოს, რაზეც ამომრჩეველი, ქართველი ხალხი არ უნდა წამოეგოს. ისე, „ქართული ოცნებასაც“ მოხშირებული აქვს სახელმწიფოებრივად გაუთვლელი ნაბიჯები, მოხდა 20 ივნისის პროვოცირება, მიუღებელია, რაც იმ დამეს

ანტიკონსტიტუციური გზით იყო გაშვებული, რევოლუციად მონათლული სახელმწიფო გადატრიალება იყო. ერთადერთი „ქართული ოცნება“ მოვიდა არჩევნების გზით ხელისუფლებაში და ეს „გაერთიანებულები“ უკვე ცდილობენ არეულობით მოსვლას.

— თავის დროზე ოპოზიციური სპექტრი, რამდენიმე პარტიის გამოკლებით კოალიცია „ქართული ოცნებას“ აკრიტიკებდა და ქიტილებდა, სხვადასხვა ფერის ქსოვილის ნაკუწებისგან შეკერილ საბანს გავს, გაურკვეველი კომპონენტების ნარევი. ეს „ხალგაერთიანებულები“ კრიტიკოსებიც არ ემდურებიან „ფერთა“ სიმრავლეს.

— პარტია, რომელიც ქაოსისა და აპრიორი სახელმწიფო გადატრიალებისკენ მიდის, ის არცერთ შემთხვევაში არ არის პოლიტიკური პარტია. ამ ე.წ. გაერთიანებული ოპოზიციისას მაშინ ვირწმუნებ, როდესაც ისინი დასხდებიან და საარჩევ-

გაიმარჯვებენ, წაგების „გასაპრავებლად“ იტყვიან, არჩევნები იმიტომაც წააგეთ, ვიბრძოდით, ქუჩაში ვიდგეთ და „მოსამზადებლად“ არ გვეცალაო. ინგა გრიგოლიამ კითხვა შალვა ნათელაშვილს, ივანიშვილს ასე რომ ლანძღავთ, პირველად თქვენ არ იწვევდით მას თანამშრომლობისთვის, პრემიერ-მინისტრობას სთავაზობდითო. შალიკომ, ეს ისე ვთქვი, ძალიან კარგად ვიცოდი ბიძინა არ დათანხმდებოდაო. რომ დათანხმებულიყო ივანიშვილი, ზომ გაუფენდა შალიკო ხალიჩებს?! თქვენ გგონიათ ბიძინა ივანიშვილიც ისე რომ მოქცეულიყო ამ პარტიების მიმართ, როგორც ნაცმოდრობა აკეთებდა, ფულს რომ უყრიდა, ყიდულობდა და კრიტიკულ მომენტში რაც უნდოდა იმას აკეთებინებდა, ეს პრემიერობის შემთავაზებლები არ დახარბდებოდნენ მის ფულს? „ქართული ოცნებას“ რომ უკიფინებენ ეს „დიდი“ პოლიტიკოსები, ნაცმოდრობა ვერ გაიმიჯნაო,

მოხდა, არავინ უნდა დაზიანებულიყო, ვინც ხალხი შეგნებულად დაზიანა, უნდა დაისაჯოს, მაგრამ ნაცმოდრობამ და მის გვერდით მდგომებმა ეს იმ ხალხს უთხრას, ვისაც არ გაუგებია 7 ნოემბერი, 26 მაისი, იმაზე რატომ არ ლაპარაკობენ რამდენმა დაკარგა თვალი და რამდენი გვაძი იყო. 2009 წლის აპრილის აქციები გაიხსენონ. ვილაცამ თქვა, სამი თვე იდგა პარლამენტთან კარვები და მათ არავინ შეხებიაო, რას ჰქვია არ შეხებიან, სულ იქ ვიყავი და ვიცი, ბადრი ბაქაძის შონდერჯგუფები ღამე რომ იპარავდნენ მომიტინგეებს და მათ ხან ტყეში ტოვებდნენ, ხან ცემაში კლავდნენ. გუბაზ სანიკიძე რომ გამოდის და იმუქრება, ემანდ არაფერი შეგეშალოთო, ნაცრუების დროს ემანდ რომ ეშლებოდათ და გვამებს სახურავებზე აწყობდნენ, დაავიწყდა? რატომ უნდა გადაემდგარიყო ან უნდა გადაეყენებინა ბიძინა ივანიშვილსა და ქართველ ხალხს გიორგი გახარია? დაიღალა ხალხი ამდენი არეულობითა და სისხლის ღვრით, შეგარდნადის ხელისუფლებაც მართალია, ხალხის ხელშეწყობით, მაგრამ ფაქტობრივად

ნო პროგრამაზე დაიწყებენ მუშაობას, მაშინ შეიძლება ხალხის სიმპათიაც დაიმსახურონ და მხარდაჭერის შანსი გაუზრდეთ, მაგრამ ამით ეს არ უნდათ. ცდილობენ ასე დესტრუქციით მივიდნენ არჩევნებამდე, რითაც ვერავის დაზიანებენ, მაგრამ ვითომდა ევროპას აჩვენებენ, ნახეთ, ევროპული მენტალობის პარტიები გავერთიანდითო. ეს „ერთიანევროპულობაც“ ილუზია აღმოჩნდა, ბურჯაანაძე შვილთან ერთად მოსკოვში წაბრძანდა, ამბობენ გრიგოლ ვაშაძეც მოსკოვს წავიდაო. საერთო მოთხოვნა რა აქვთ, როცა პროპორციულ არჩევნებს აღარ ითხოვენ, გერმანული მოდელის გარშემო რატომ და როგორ დაიარაღებენ სხვადასხვა მენტალობისა და იდეოლოგიის, განსხვავებული საგარეო პოლიტიკური ორიენტაციის პარტიები? ამ „დარაზმვის“ მექანიზმი, მიზეზი და საბაბი ის პოლიტიკური უმწიფობაა, თითქოს ერთად ყოფნით ერთმანეთს აძლიერებენ და არასაარჩევნო, არაპოლიტიკური გზით უნდათ არჩევნებამდე მისვლა. როგორც გითხარით, არეულობა იმიტომ უნდათ, რომ წინასწარვე იცინ ვერ

თქვენ გაანეიტრალეთ ნაცები როგორც პოლიტიკური ძალა. თუ მაგარი პოლიტიკოსები ხართ და სერიოზული პარტიები გვათ, ჯერ ნაცები გაანეიტრალეთ და მერე „ქართული ოცნებას“ მოსთხოვეთ პასუხი. რას ეკვრებით და ეტყნებით ვიდაცებს და მერე ყვირიხართ, ნაცი არ ვარო. ბიძინა თუ წავიდა, მე მოვალ ხელისუფლებაში, შენ როგორ მოხვალ, როცა ნაცმოდრობას შენზე მეტი ამომრჩეველი ყავს და ფული აქვს, ედევნები მის ფულს და ამომრჩეველს და გინდა როგორმე 2020 წლის არჩევნებამდე მიხვიდე. შენ სამშობლო კი არ გიყვარს, უბრალოდ ამბიცია გაქვს ხელისუფლებაში მოხვიდე და კარგად იყო. ამ ოპოზიციას და ხელისუფლების ზოგიერთ წარმომადგენელს რომ ვუყურებ, ისეთი შთაბეჭდილება მრჩება, რომ ყველა თითქოს მოსწრებაზეა, გეგონება ეს ქვეყანა მილევადია და ცდილობენ მაქსიმალურად წაიღონ რაც მოხვდებით პირადი კეთილდღეობისთვის და არა საერთო ინტერესებისთვის.

მანანა სუსნიშვილი
599 51 28 24

საუკუნის ოცნება „ოცნება“ შეგვისრულა

იმერეთის რეგიონში, ხონის რ-ნი სოფელ ძეძილეთში, 21 ნოემბერს, მთავარანგელოზთა ხსენების დღეს, VII ს-ის ეკლესია აკურთხეს.

„ქართულმა ოცნებამ“ და ბიძინა ივანიშვილმა მთლიანად დააფინანსა ეკლესიის აშენება-მოპირკეთება. 21 ნოემბერი დიდი სიხარულისა და მადლიერების დღე იყო ხუთ სოფელში. ღმერთს სანთელს უნთებდნენ და ბატონ ბიძინას მადლიერებით იხსენიებდნენ, ლოცავდნენ. ამ ეკლესიის, მთავარანგელოზ მიქაელის ძალა მადლად მიიღო ჩემმა ოჯახმა. ჩემი უმცროსი შვილი ორივე მენჯ-პარდაყვანუვითარებელი დაიბადა. ექიმებიდან იმედგადაწურული, ჩვილით ხელში, სალოცავად მივიღო დანგრეულ, მაგრამ უდიდესი მადლით შემოსილ ეკლესიაში და ღმერთს ინვალიდ შვილს ვაუქვებდი. ისმინა უფალმა, მთავარანგელოზმა მიქაელმა, მისი მადლი შეეწიოს თქვენს ოჯახსაც. დღეს ჩემი 21 წლის სპორტსმენი ბიჭი ჯანმრთელია.

ბატონ ბიძინა, თქვენ არ ამბობთ, მაშინ ჩვენ ვიტყვით, რასაც აკეთებთ ჩემს გამზრდელ სოფელში და მის გამგეობაში შემავალ სოფლებში.

ვისურვებ ეს წერილი აკაკი ბობოხიძემ წაიკითხოს. წლებია დეპუტატად იყო, მაგრამ ძეძილეთსა და მის გამგეობაში შემავალ ხუთ სოფელში არაფერი გაუკეთებია. მე კი ქვემოთ მოგახსენებთ, რას აკეთებს ხელისუფლება და ბატონი ბიძინა ივანიშვილი ხალხისთვის.

მდინარე ცხენისწყლის მარჯვენა და მარცხენა სანაპიროს მდებარე სოფლებში: ძეძილეთში, გვაშტიბში, გელავერში, დევეში, ნოდში, გორდში, კინჩხაში, ორაგეთში, ბანგეთა და რონდინში. რაც თავი ახსოვთ, კეთილმოწყობილი გზა თარღისებოდა. უფრო მეტად ის აწუხებდათ, რომ ხელის გაწვდენაზე მდებარე მეზობელ სოფლებში მოსახვედრად მდინარე ცხენისწყალზე საავტომობილო ხიდის უქონლობის გამო ასობით კილომეტრს გადიოდნენ.

უგზობობითა და ინფრასტრუქტურის არქონის გამო ხალხი ქალაქებში გადასახლდა. სოფლები დაცარიელდა.

როდესაც სოფელ ძეძილეთში ხონის რაიონის მერი ბატონი ლადო ჯურხაძე მობრძანდა. ხალხს სასიხარულო ამბავი — ასფალტბეტონიანი გზის მშენებლობა ახარა. არ დაუჯერეს. რას ამბობთ, ასეთ გზას ვინ გვაღირსებსო, — ამბობდნენ. არც ის დაუჯერეს პატიოსანი სიტყვითა და საქმით ცნობილ ბატონ ლადოს, რომ მდინარეზე — ცხენისწყალსა და მეთაზე ბეტონიანი ხიდებს აშენებდნენ.

ჩემს სიხარულს საზღვარი არ ჰქონდა, როდესაც სოფლიდან ბიძაშვილმა

გზის მშენებლობა მაცნობა. სოფელში სასწრაფოდ წავედი. ხალხი გახარებული დამხვდა. „ოცნებამ“ ჩვენი საუკუნოვანი ოცნება აგვისრულაო. გლეხებს გზის გაყვანის მიზეზით ჩამოჭრილ მიწებზე საკმაოდ კარგი საფასურიც გადაუხადეს. საქმის მკეთებელმა ხელისუფლებამ ათი სოფლის მკვიდრთა, პლუს ლენტეხის, ცაგერისა და ლეჩხუმის მაცხოვრებლების ურთულესი საკითხი — პირდაპირი და უმოკლესი გზა, გადაწყვიტა.

ახლა ამ სოფლებს კეთილმოწყობილი გზები აკავშირებთ ერთმანეთთან.

გზის მშენებლობამ სოფლიდან გაქცეული ხალხი უკან დააბრუნა. თუ ადრე მიწებს ყიდდნენ, ახლა ერთ გოჯსაც ვეღარ იმეტებენ. ხალხი ტურისტებისათვის საოჯახო სასტუმროებს აშენებს. დარწმუნებული არიან, მათი ეკონომიკური შემოსავალი გაიზრდება და სოფელიც მოძლიერდება. ხალხი მადლიერია. მეც გამოვხატავ მადლიერებას, რადგან სოფელ ძეძილეთში მამულიანი სახლ-კარი შევიძინე წლების წინ და ქალაქიდან უგზობობის გამო ზშირად ვერ ჩავდიოდი. ახლა კი სურვილი მაქვს მივატოვო დედაქალაქი და ბავშვობის კერას დაუბრუნდე.

„ქართული ოცნების“ ხელისუფლებამ სოფელ ყუმიტაშაძე გაიყვანა გაზსადენი მილები. სჯერა სოფელ ძეძილეთის სათემო სოფლის მაცხოვრებლებს, რომ მალე ცისფერი ალი მათ ოჯახებშიც აინთება. გაზი ტყესაც გადაარჩენს და ჩვენც საოჯახო ტურისტულ ხელს შეუწყობს.

სოფელ ძეძილეთის ულამაზესი ბუნება, მდ. ცხენისწყლის ქვიშა საინტერესოა ტურისტებისათვის. ზაფხულში, თაკარა მზის გულზე, მდინარის პატარა კუნძული დაფარულია ფერად-ფერადი კარვებით. აქვეა „სათეფის“ ჯერაც შეუსწავლელი გამოქვაბულიც.

80-იან წლებში ბატონი გოგი გიორხელიძის ხელმძღვანელობით მედიკოსთა ჯგუფმა შეისწავლა, როგორც მდინარის ქვიშის შემადგენლობა, ასევე გამოქვაბულის ჰაერიც. აღმოჩნდა, რომ ქვიშას აქვს ბალნეოლოგიური თვისებები. რაც შეეხება გამოქვაბულის ჰაერს, ის ასთმის ავადმყოფებისთვის წამალია.

ვსარგებლობ შემთხვევით და ჩემი და ამ სოფლის მაცხოვრებელთა სახელით ვთხოვთ მთავრობას შეისწავლოს სოფელში არსებული ეს ორი ბარნეოლოგიური განძი. ეს იქნება სოფლისთვის მუდმივი შემოსავლის, გამრავლებისა და გაძლიერების წყარო.

გულიანა გიორხელიძე
597 67 61 02

ამ ხნის კაცი ვარ, ნახევარი საუკუნე მოვილიე, რა არ მინახავს, რა არ მსმენია, თავსაც ბევრი რამ გადამხდენია... ლამის ისიც კი ამოვხსენი, ცას რატომ არ აქვს კიბე, როგორ დებენ კანფეტში „პავილოს“, ვინ ღებავს მიწაში ბოლოკს, რატომ ისვრიან ქართველები კორპუსების ზედა სართულებიდან ნაკვებს, რატომ ვერ ისწავლეს შუქნიშანზე გადასვლა, რატომ არ არსებობს ქვეყნიერებაზე სამართალი, მაგრამ ის ვერ ამოვხსენი, რა ცხოველია, რა წარმონაქმნია ნიკოლოზ ანზორის ძე გვარამია. გასაგებია, მესმის, როგორც ყველაფერი ცვდება, ასევე ცვდება, ინჯღრევა და ქრება ადამიანიც, მაგრამ ამნაირი დეფორმირებული არავინ და არაფერი მინახავს.

შეიძლება იფიქროთ, ნეტა შენა, მეტი საქმე არ გაქვს, ამ ქათამზე რომ ფიქრობ და ყურადღებას აქცევო? ჰო, ხალხო, ეგეთი აზრები მეც მომსვლია... თუმცა მოდით, ასე ნუ მიკუდვებით საკითხს, 1933 წლამდე თითქმის მთელი გერმანია

ვირთხა კანალიზაციის ხიდი

დასცინოდა ადოლფ ჰიტლერს, მამამისიც კი იძახდა, ეს ბიჭი ჩემი ტრაგედიაა. როდესაც ადოლფის მამა გარდაიცვალა, გაუზარდა, დავისვენე, ვეღარ მცემსო. დედის გარდაცვალების შემდეგ ნახევარ დას ეჩხუბა, შე ძუკნაო და წავიდა სახლიდან. ერთი ხანობა მათხოვრად იქცა, ისევ დამ მოძებნა ბერლინის ვაგზალზე, ცოტაოდენი ფული გადასცა და თან მიაყოლა, შე უბედურო, რას ჰგავხარო? კარგახანს უძახეს ჭკვიანმა გერმანელებმა ჰიტლერს, რას ჰგავხარ, შე უბედურო? ამას ხელისუფლებაში რაფერ მოვუშვებო? აგერ, ჩივილის არჩევნები და ეს უდღეროც გაქრებაო, მაგრამ... შემდეგ როგორც განვითარდა მოვლენები, ჩვენმა მამებმა, ბებიებმა და ბაბუებმა კი ნახეს. არა, მე ასე პროცენტით ვარ დარწმუნებული, ქართული ხალხი მსგავს შეცდომას არ დაუშვებს, უბრალოდ ვცდილობ, ამოვხსნა, რა ჭირთან გვაქვს საქმე და რა უბედურებამ დარია ხელი ჩვენი საზოგადოების მცირე ნაწილს, რომ კანალიზაციის ჭიდან ამომძვრალ ვირთხებს საშველად უხმობს. სხვათა შორის, აქვე მინდა გითხრათ, რომ ამ ვირთხებს კარგად აქვთ შესწავლილი როგორც ადოლფ ჰიტლერის სტრატეგია, ასევე მისი – „ნაციონალური პარტიის“ იდეოლოგია. დაიხ, სწორედ იქიდან მოდის მუქარა:

„ჩვენ ყველას მოგაკითხავთ“! თუ ნაციონალიზმი ემუქრებოდა ებრაელებს, ყველას მოგაკითხავთ, ესენი ემუქრებიან (ამ ეტაპზე) პოლიციელებს, ყველას გიმხსოვრებთ, რათა გამოიწვიონ ძალოვნებში დემორალიზაცია. ამით ჰიტლერის მიმდევართა იდეოლოგიიდან აღებული აქვთ ტაქტიკა – ჩვენ უკვე მოვედით, ეს ხელისუფლება დამთავრებულია, ბიძინა ივანიშვილი გასაქცევად ეშხადება, გადმოდით ჩვენ მხარეს... და ასე შემდეგ. ესეც დემორალიზაციის შემოტანის მცდელობაა, ოღონდ უკვე ფართო მასშტაბით.

და მაინც... ვინ არის, საიდან გაჩნდა ნიკოლოზ გვარამია ჩვენს შორის? თქვენი არ ვიცი და... მე იმ ვირთხას მაგონებს, საკანალიზაციო ჭიდან რომ ამოძვრება ხოლმე და საკიბლოს ეძებს. არ გინახავთ ასეთი ვირთხა? უუუუ, ამერიკულ „უჟასურ“ ფილმებშია ხოლმე ხშირად. იცით, პირველად როდის ვნახე? 1980-იან წლებში, ვიდეო რომ ვიქირავებ უბნის ბიჭებმა და მთელი დამე ვკანკალებდით, გარეთ მოსაფხმედაც ვეღარ გავდიოდით. ეს იყო პირველ დამეს, შემდეგ ნელ-ნელა მივხვდი, გავაცნობიერეთ, რომ ეს იყო მხოლოდ ფილმი, გამოგონილი ამბავი, და არა რეალობა. ჰოდა, ესეც, ეს კანალიზაციის ვირთხაც გამოგონილი პერსონაჟი მგონია, რომელიც მიხეილ

საკაშვილმა და თემურ აღლასანამ შექმნეს ადოლფ ჰიტლერის იდეოლოგიაზე დაყრდნობით. სხვათა შორის, კობა დავითაშვილს აქვს მოყოლილი, ხელისუფლებაში რომ მოვედით, რამდენი მიხეილ სააკაშვილის კაბინეტში შევედი, ჰიტლერის „მაინ კამფ“-ს კითხულობდა, ყველში რომ ამომივიდა, ერთხელაც დაუშვალეო. კი დაუშვალა დავითაშვილმა ადოლფის წიგნი, მაგრამ იქნებ კიდევ იშოვა, ან იქნებ მოასწრო მისი იდეოლოგიის შესწავლა? პრინციპში, ან ერთი რამ ქნა და ან მეორე, მიმა მშვილდაძესაც კი ეტყობა ყროფინზე.

საიდან გაჩნდა ნიკოლოზ გვარამია? არსაიდან, უბრალოდ რაღაც მომენტში აღმოჩნდა სააკაშვილის არეალში და მან გამოძვრწა ისეთივე ჩოილარად, როგორც თვითონაა – დასვა გენერალური პროკურორის მოადგილე, დასვა განათლების მინისტრად, დასვა იუსტიციის მინისტრად, სადაც აშკარად გამოაჩინა საღისურთო მონაცემები. გაიხსენეთ ბადრი პატარაკაციშვილის საქმე. თუ ის 2012 წლამდე, სანამ „ნაციონალიზმის“ ნგრევა დაიწყებოდა, შეფუთული იყო შარვალ-კოსტუმში, შემდეგ უცებ გამოშვლდა და საზოგადოების წინაშე წარსდგა შემოღობილი სახით, ბებერი ვირთხა უცებ გადაიქცა რევოლუციონერ თინეიჯერად. თავიდან ცოტა თრთოდა, ტრაკს უფრო ნახად ათამაშებდა, როგორც ჩანს,

სიტუაციას „სმოტრადა“, თან ერთ-ორჯერ პროკურატურაში დაიბარეს და ეგონა, გაამწესებდნენ ვირის აბნოში. არ გაამწესეს, ხელი არ ახლეს, გადაწყვიტეს, ციხე მისთვის ბაირამობა იქნებოდა, გარეთ უფრო უკეთესად შეიძლებოდა მისი გაგვიყება, ანუ „დასჯა“. გაუშვეს, ბოლომდე ააშვებინეს აფრები, საქართველოს ხელისუფლებამ არ გაიმეორა გერმანელების შეცდომა, როცა ადოლფ ჰიტლერი დააპატიმრეს 6 წლით და მდივანიც კი მიუჩინეს. მოკლედ, აშუა ნიკოლოზ გვარამიამ, მოგვედა და რა მოგვედა – ყველას დაგვიხსოვრებთ, დედებს მოგიტყენათ, ღვინოშიც ჩაგიფსავთ, მინერალურ წყლებშიც, გვიტყვდა საპრეზიდენტო არჩევნების პერიოდში და რაკი გაუვიდა, ახლა, საპარლამენტო არჩევნების წინ უფრო მოუმატა, უფრო აუწია ფითილს. ახლა ყოველდღე ჩავკაბხის, ყველას მოგაკითხავთ... გუბან სანიკიქემ დაამატა, მოგაკითხავთ ორლულიანი თოფებით, ნახევარი მილიონი გამოვალთ. ესე იგი, ნახევარი მილიონი კაცი რომ გამოვა ორლულიანი თოფებით, ეს უნდა გავამრავლოთ ორზე და მივიღებთ მილიონ ლულას. მოდით, ვთქვათ სიმართლე, როცა ადოლფ ჰიტლერმა მეორე მსოფლიო ომი დაიწყო, ნამდვილად არ ჰქონდა მილიონი ლულა, სადაც 300 ათას ლულას ითვლიდა. თუმცა, როდესაც ევროპა დაიპყრო და ფაბრიკა-ქარხნები ფაშისტური რეჟიმის სამსახურში ჩაყენდა, იმდენი ლულა იშოვა, ვეღარც კი ითვლიდა.

მიუხედავად იმისა, რომ კარგად გავშიფრე ნიკოლოზ გვარამიას წარსული, დღევანდელიობა, მომავალი მიზნები და ამოცანები, მაინც ვერ გავიგე, რა ცხოველია თავისი გარეგნობით, ჰაბიტუსით, უნარებით, საქციელით, ტრაკის ქიციანით, მიხერა-მოხერით, პლასტიკით და ასე შემდეგ. შეიძლება ადამიანს ჰქონდეს პოლიტიკური მისწრაფებები, მიზნები, ამოცანები, შეიძლება ჰქონდეს გადახრები, გადმოხრები, იყოს უკიდურესად აგრესიული, მაგრამ მაინც შეინარჩუნოს ადამიანის სახე. აი, მაგალითად, ნიკოლოზ მჭუტაძე (აღარაფერს ვამბობ სხვებზე) ხომ ლაპარაკობს ბევრს სირობას, ხომ არის

სცენაზე შეუპოვარი, ხომ გასდის ხოლმე ბოლი უკანალიდან? გავა ტიპი განზე, წავა სახლში და ჩვეულებრივი ადამიანი გვეგონება. ეს არა, ამან საერთოდ დაანგრია ჩარლზ დარვინის ევოლუციური თეორია, პირველყოფილადელი ე.წ. ადამიანის ნატურაა, ეს ჩემისა.

ამას წინებზე გამოვიდა თავისი უბორნიის ეკრანზე ნიკოლოზ გვარამია – იკვნესა, იშვადღევა, თავისი ჭკუთ ადსარება ჩავკაბარა, მიედ-მოედო, ჯერ კიდევ ბავშვი ვიყავი, თავისუფლების სიომ რომ დამიბერა, მაგრამ არ ვიცოდი, ეს რა იყო, ერთი ხანობა „სკვანხიანი“ მეგონაო. არა, კარგი რამე რომ იყო, კი ვგრძობდიო. სიჭაბუკის წლებში მიხეილ სააკაშვილს გადავეყარე და ვფიქრობ, მან გამიმართლა, ის თანამედროვე სამყაროსთვის მაჰათმა განდიაო. ბოლოს კი აღმოსთქვა გულისნადები... დავიტანჯეო, ბიძინა ივანიშვილს შეუძლია, 10 წლის შვილი მომიკლასო. ვიფიქრე, წავალ აშუშუში, წავიყვან შვილებს და ოდესმე დავბრუნდებიო. თუმცა, ოჯახში ვითათბირეთ და გადავწყვიტეთ, რომ არსადაც არ წავალთ, ჩვენ ომში ვართ და ამ ომს მოვიგებთ, ბიძინა ივანიშვილს ჩემი სამშობლოდან გავაგდებთ. ხალხო, გამოფხიზლდით, სამშობლოს ვკარგავთ. ჰო, გამოფხიზლდით, ხალხო. ეს ხალხი კიდევ არ ფხიზლდება, ადამიანები ვერ ხვდებიან, რომ სამშობლოს კარგავენ. თუმცა, რომ ჰკითხო, როგორ კარგავენ, ვერაფერს გეტყვან.

მოკლედ, დავიღალე იმის კვლევა-ძიებით, ვინ არის ეს ვირთხა, რომელსაც ქათმის „ზამაშკები“ და პატარა ჰიტლერის გამომეტყველება აქვს. ვერ გავიგე, საიდან მოვიდა, ვინ გააჩინა და რა უნდა.

სხვათა შორის, საქმე იქით მიდის, შეიძლება ნიკოლოზ გვარამია ბოლოს და ბოლოს გასკვანწონ არაერთი ბრალდებით. ვნახოთ, ნუ გამოვიცხავთ, შეიძლება პროკურატურამ მაინც გაარკვიოს, ვინ ჩემი ფეხებია და რა უნდა.

გელა ზემელაშვილი
555 48 48 61

„დემოკრატიები უაზრობები არიან“

მსოფლიომ გასულ კვირას ორი ღირსშესანიშნავი თარიღი აღნიშნა. ზუსტად 70 წლის წინ შეიქმნა ნატოს ორგანიზაცია, ხოლო 30 წლის წინ ამერიკის შეერთებული შტატების იმჟამინდელმა პრეზიდენტმა ჯორჯ ბუშმა უფროსმა და ყოფილ საბჭოთა კავშირის პირველმა და ბოლო პრეზიდენტმა მიხეილ გორბაჩოვმა კუნძულ მალტაზე შეხვედრის შემდეგ სამყაროს „ცივი ომის“ დასრულების თაობაზე აუწყეს. დაიშალა ვარშავის ბლოკიც. ნატო კი კვლავ განაგრძობს არსებობას და მოღვაწეობს.

აღიანისის პირველი შტაბ-ბინა ლონდონში იყო განთავსებული. სწორედ ამიტომაც სიმბოლურად ბრიტანეთის დედაქალაქ-

რესედით. მართალია, ლონდონში გამგზავრებამდე ორივე პრეზიდენტმა კომენტარი გააკეთეს, მაგრამ სრულიად სხვა საკითხებზე. „... ჩვენ უკვე ბევრი ვისაუბრეთ აღიანისის წევრობის გადასახადებზე, არასამართლიანია, რომ ბევრი ქვეყანა თავს არიდებს გადასახადებს“, — განაცხადა დონალდ ტრამპმა. ერდოღანის შეფასებით ნატო სტრუქტურულ ცვლილებებს საჭიროებს, რომელსაც იგი ელოდება, აღიანისში არსებული უთანხმოება ნატოს გენერალურმა მდივანმა იენს სტოლტენბერგმა ბოლომდე ვერ უარყო — „... აღიანისში 29 ქვეყანა გაერთიანებული. თავისთავად, ყველა განვსხვავდებით ერთმანეთისგან და განსხვავებული აზრი გვაქვს“, —

დებს რუსეთისგან ყიდულობდეს“ — უთხრა მაკრონმა აშშ-ს პრეზიდენტს. ყველასთვის მოულოდნელად დონალდ ტრამპმა ფაქტობრივად, თურქეთს დაუჭირა მხარი. „... ხომ არ გინდა დაიბრუნო სირიიდან ტერორისტები, რომლებიც საფრანგეთიდან არიან ჩასულები? სხვებიც გვყავს დაკავებული, კარგები არიან, რამდენსაც გინდა დაგიბრუნებ“, — უთხრა თუკითხა ტრამპმა მაკრონს. მაკრონი თავდაპირველად შეცბა, არ მოელოდა მოვლენების ასეთ განვითარებას და საუბარი სხვა თემაზე გადაიტანა, რამაც ტრამპი ერთობ გაახალისა. „...პირდაპირ პასუხისგან ასე ოსტატურად თავის არიდება პირველად ვნახე. ამიტომაც არის მაგარი“ — თქვა ტრამპმა.

ორივე პრეზიდენტი საერთო აზრზე შეთანხმდა — რუსეთთან თანამშრომლობის გარეშე ტერორიზმთან ბრძოლაში მიზანს ვერ მივაღწევთ, აღნიშნეს. ამის გარდა, ტრამპის განცხადებით, იგი აპირებს რუსეთის პრეზიდენტ ვლადიმერ პუტინთან დიალოგს. „...ყველაფერთან ერთად საუბარი შეიარაღების, მათ შორის ბირთვულ საკითხებზეც მექნება პუტინთან. დაველაპარაკებო და მოვგვარებ ყველა საკითხს“ — განაცხადა დონალდ ტრამპმა.

თურქეთის მიერ სირიაში განხორციელებულმა სამხედრო

ბა გამართლებულია. მიუხედავად ამისა, თურქეთის მუქარა კვლავ ძალაში რჩება.

ნატოს სამიტის მონაწილეთა საპატივსაცემოდ დიდი ბრიტანეთის დედოფალმა ელიზაბეტ II ბუკინგემის სასახლეში საზეიმო ვახშამი გამართა. დონალდ ტრამპმა კვლავ არაორდინალურობა გამოიჩინა — დედოფალთან ვახშამზე მთელი 40 წუთი დაიგვიანა, რითაც გააოცა საზოგადოება. სამეფო ოჯახი დონალდ ტრამპს ღიმილით შეხვდნენ, მაგრამ დაგვიანების გამო უკმაყოფილების დამალვა უჭირდათ, რადგან უპატივცემულობად შეაფასეს მისი არაპუნქტუალობა. ბუკინგემის სასახლეში ტელეკამერებმა დააფიქსირეს საფრანგეთის, კანადის და ბრიტანეთის მეთაურების საუბარი, რომლებიც ფაქტობრივად ჭორაობდნენ ტრამპის დაგვიანებაზე. განსაკუთრებით კანადის პრემიერ-მინისტრი ჯასტინ ტრიუდო აქტიურობდა. „...მან (ტრამპმა) იმიტომ დაგვიანა, რომ კიდევ ერთი ბრიფინგის გამართვა მოინდომა. ეს რომ გაიგეს, მის თანამშრომლებს ყბა ჩამოუვარდათ“ — ამბობდა ტრიუდო. მოგვიანებით ტრამპმა ტრიუდოს ირონიული საუბარი არ აპატია და გაკენწლა: „...ტრიუდო ცუდი ბიჭი არ არის, მაგრამ ნატოში დაწესებულ

გრესის დაზვერვის კომიტეტმა გამოაქვეყნა ჩატარებული გამოკითხვების 300 გვერდიანი მასალები. დემოკრატების შეფასებით, მასალების მიხედვით აქვთ დონალდ ტრამპის გადაყენების საფუძველი, რესპუბლიკელები კი პრეზიდენტს უდანაშაულოდ მიიჩნევენ. კომიტეტის ხელმძღვანელის ადამ შიფის განცხადებით, ახლა გასარკვევია, ტრამპი უკრაინის პრეზიდენტ ვლადიმერ ზელინსკიზე ზეწოლას გაპრეზიდენტებამდე ახდენდა თუ თანამდებობაზე არჩევის შემდეგ. ამიტომაც თქვა დონალდ ტრამპმა „...დემოკრატები შემოიღებენ არიან“. კიდევ ერთი საინტერესო დეტალი. დემოკრატებმა კონგრესის სხდომაზე პირდაპირ განაცხადეს იმპიჩმენტის განხორციელებაზე და ტრამპის გადაყენებაზე თუ არ იჩქარეს, არჩევნებში დამარცხდებიან. „დროის გაწევა ჩვენს წინააღმდეგ მუშაობს“ — განაცხადეს დემოკრატებმა.

ექსპერტების შეფასებით, ტრამპი დაიღალა დემოკრატებთან ლოიალური დამოკიდებულებით და ახლა თავად გადავა შეტევაზე. დონალდ ტრამპის პირადი ადვოკატი რუდი ჯულიანი უკრაინაში იმყოფებოდა, რომელიც ახლახან დაბრუნდა აშშ-ი. დონალდ ტრამპის განცხადებით, ჯულიანმა უკრაინიდან საკმაოდ მნიშვნელოვანი მასალები ჩაიტანა, რომელსაც ჯერ არავინ იცნობს. ჯულიანი მასალების გასაჯაროებას კონგრესში, იურიდიულ კომიტეტის სხდომაზე, პროკურორის თანდასწრებით აპირებს. ამის გარდა, დაზვერვის კომიტეტში ფიცის ქვეშ მიცემული ჩვენების მიუხედავად, რამდენიმე მოწეს რესპუბლიკელები სიცრუეში ადანაშაულებენ. ამასობაში კი ტრამპის კონკურენტმა ჯო ბაიდენმა კიდევ ერთი დიდი შეცდომა დაუშვა — უხეშად მოექცა და ესაუბრა საკუთარ მხარდამჭერს ამომრჩეველებთან შეხვედრისას. ამიტომაც თქვა დონალდ ტრამპმა: „...რასაც ახლა დემოკრატები აკეთებენ ქვეყნისთვის არის საზიანო. რესპუბლიკელები ისე ერთიანები არიან, როგორც არასდროს“. სავარაუდოდ, იმპიჩმენტის პროცედურა კვლავ გაგრძელდება. რუდი ჯულიანი საკუთარი კლიენტის ინტერესებს, აშშ-ი არსებული ტრადიციებიდან გამომდინარე, კბილებით დაიცავს.

ბია ბურდული
551 71 27 07

მა უმასპინძლა ნატოს 70 წლის მიძღვნილ საიუბილეო სამიტს. „მრგვალი“ თარიღის აღნიშვნის ღონისძიება დიდი ზარ-ზეიმის გარეშე რომ ჩაივლიდა, თავიდანვე იყო ცნობილი. აშშ-ის პრეზიდენტ დონალდ ტრამპის იმპიჩმენტის პროცედურები გრძელდება. საფრანგეთში ერთ წელზე მეტია ე.წ. „ყვითელი ჟილეტიანების“ აქციებია, რომელსაც ახლა საპენსიო რეფორმების წინააღმდეგ პროფკავშირების პროტესტი დაემატა. დიდ ბრიტანეთში ამ კვირაში ვადამდელი არჩევნებია და გაურკვეველია გაერთიანებული სამეფოს მომავალი — დარჩება ევროკავშირში თუ დატოვებს ორგანიზაციას უცნობებია. გერმანიის კანცლერი ანგელა მერკელი პოლიტიკიდან წასასვლელად ეშხადება, ვინ ჩაანაცვლებს უცნობია.

აღსანიშნავია, რომ ნატოს სამიტის დაწყებამდე რამდენიმე დღით ადრე აშშ-ი დაანონსეს — შესაძლოა ფრანგულ პროდუქციებზე. მათ შორის ღვინოზე და პარფიუმერიაზე საბაჟო გადასახადები გაზარდონ. ამ შემთხვევაში საფრანგეთის ეკონომიკა 2,5 მილიარდით დაზარალდება. საყურადღებოა, აგრეთვე მსოფლიო ბანკის და საერთაშორისო სავალუტო ფონდის მიერ გავრცელებული ინფორმაცია. მათი ექსპერტების გამოანგარიშებით, სავაჭრო ომების შედეგად, 2020 წელს მსოფლიოს ეკონომიკა 800 მილიარდი დოლარით დაზარალდება.

პოლიტოლოგებს განსაკუთრებით დონალდ ტრამპის და თურქეთის პრეზიდენტის რეჟიმ ტოფ ერდოღანის ურთიერთობა აინტე-

განუცხადა ჟურნალისტებს ნატოს გენმდივანმა.

ლონდონში სამიტზე პირველი დონალდ ტრამპი ჩავიდა მეუღლესთან, მელანიასთან ერთად. „ნისლიან ალბიონზე“ ამინდთან ერთად ტრამპს პოლიტიკოსებმაც ცივი დახვედრა მოუწვევს.

განსაკუთრებით დიდ ინტერესს იწვევდა დონალდ ტრამპის და საფრანგეთის პრეზიდენტის ემანუელ მაკრონის შეხვედრა. ჯერ კიდევ სამიტის დაწყებამდე აკრიტიკებდა ტრამპი ფრანგ კოლეგას მისი ხისტი გამონათქვამის გამო (ნატოს ტვიინის სიკვდილზე). „...ნატო ყველაზე მეტად საფრანგეთს სჭირდება“ — აღნიშნავდა დონალდ ტრამპი ლონდონში ჩასვლამდე. პოლიტოლოგების შეფასებით, მაკრონი ისეთ სითამამეს იჩენს, როგორც ევროპულ ლიდერებს ბოლო ათწლეულია არ გამოუჩენიათ. მიუხედავად ამისა, კრიტიკით განაწყენებულმა მაკრონმა, ტრამპთან პრინციპული კამათი მაინც ვერ გაბედა და კვლავ თურქეთს შეუტია. „... როგორ შეიძლება თურქეთი იყოს ნატოს წევრი ქვეყანა და შეიარა-

ბოპერაციამ, აღიანისის წევრებში აზრთა სხვაობა გამოიწვია. თავის მხრივ თურქეთი ქურთების ტერორისტებად აღიარებას ითხოვს. წინააღმდეგ შემთხვევაში, ერდოღანის განცხადებით, თურქეთი უარს იტყვის პოლონეთის და ბალტიისპირეთის ქვეყნების დაცვაზე. არსებული პრობლემის მოსაგვარებლად საფრანგეთის, გერმანიის, ბრიტანეთის და თურქეთის ლიდერებმა მოლაპარაკება გამართეს. შეთანხმდნენ, რომ ტერორიზმთან საბრძოლველად ყველა მოქმედ-

გადასახად 20% არ იხდის, მიუხედავად იმისა, რომ ფული აქვს“.

ცივი დახვედრით და ირონიული საუბრით განაწყენებულმა დონალდ ტრამპმა სამიტი ვადამდე დატოვა. გერმანიის კანცლერ ანგელა მერკელთან შეხვედრის შემდეგ პირდაპირ გაემგზავრა შტატებში. გააუქმა ჩანიშნული შემაჯამებელი ბრიფინგი და არც ერთობლივ დეკლარაციის მიღებისთვის დაუცდია. იმპიჩმენტის პროცედურის ანტრაქტი აშშ-ი დასრულდა. კონ-

ნასიონალი „გვრილობის გზებზე“ სისხლიანი ნარსული

(დასასრული. დასაწყისი იხ. „სპ“ N42)

2009 წლის აპრილიდან ივლი-სამდე დაუდგენელი პირები დრო-დადრო თავს ესხმოდნენ და ფიზიკურ შეურაცხყოფას აყენებდნენ ათეულობით აქციის მონაწილეს. მსგავსი ფაქტები თითქმის ყოველდღე ხდებოდა. ყველა ამ ფაქტს საერთო მახასიათებელი ჰქონდა — დამით, ნიღბიანი მამაკაცების ჯგუფი თავს ესხმოდა აქციის მონაწილეებს, არა იმ ტერიტორიაზე სადაც დემონსტრაცია მიმდინარეობდა, არამედ ახლო მდებარე ქუჩებზე. ყველა თავდასხმა ერთი ნიშნით ხასიათდებოდა — თავდასხმელების სამიზნე ხდებოდნენ ოპოზიციური პარტიების კონკრეტული წარმომადგენლები და აქტივისტები. ჩვენებებში ნათქვამია, რომ პოლიცია რეაგირებას არ ახდენდა მსგავსი ფაქტებზე, ზოგიერთ შემთხვევაში პოლიციელებს აღნაშაულებდნენ ძალადობის ფაქტებზე თვალის დახუჭვაში. 29 მაისს საღამოს 8 საათზე, როცა რუსთაველზე შვიდობიანი მიტინგის მონაწილეთა რაოდენობა შემცირდა, მათ მიმართ დაიწყო აგურების დაქვების მსროლელი რაზმის შეტევა ურცევლამის ქუჩიდან. როგორც შემდეგ გამოირკვა, სამოქალაქო ფორმებში გამოწყობილი ეს ზონდერთა რაზმი, ნაწილობრივ მინც, კუდის თანამშრომლებით იყო დაკომპლექტებული. სამწუხაროდ, ყველა ის მოქალაქე, ვინც იმ დამეს სხვადასხვა დაზიანებებით მიიყვანეს საავადმყოფოებში, სამედიცინო დაწესებულებებში ისე სასწრაფოდ გაწერეს, რომ დაზიანებები არ დაუფიქსირებიათ, ხოლო „სპეცდანიშნულების დროს დაჭრილი გმირი პოლიციელები“ კი ხელისუფლების წევრებმა ტელეკამერების თანდაწინებით პალატებში მოინახულეს. არავის უკითხავს, რატომ იყვნენ „გმირი პოლიციელები“ სპეცდანიშნულების შესრულების დროს უნიფორმის გარეშე და როგორ უნდა მიმხდარიყო ოპოზიციონერი მოქალაქე, რომ აგურის ნატეხით შეიარაღებული და მისი მაგინებელი პირი პოლიციელი იყო. კიდევ უფრო სასტიკი იყო იმავე წლის 15 ივნისის აბსოლუტურად შვიდობიანი მიტინგის დარბევა პოლიციის სამართველოსთან. ეს იყო თავდასხმა მოულოდნელად, ყოველგვარი გაფრთხილების გარეშე, ზურგიდან, მასიური სასტიკი შეტევა ქალებზე, შურნალისტებზე! . აი, ამონარიდი „კუმან რაითს უოთის“ ანგარიშიდან: 2009 წლის 15 ივნისს რეზინის ხელკეტებით შეიარაღებული პოლიციელები, რომელთა ნაწილს სამოქალაქო ტანსაცმელი ეცვათ და ნიღბები ეკეთათ, თავს დაესხნენ აქციის მონაწილე

ოპოზიციური ჯგუფების ახალგაზრდული ფრთის ათეულობით წარმომადგენელს, რომლებიც შვიდობიან საპროტესტო აქციას აწყობდნენ თბილისის პოლიციის მთავარ სამართველოსთან. სამართველოც მათ მიტინგის სასტიკად გაუსწორდნენ, მიუხედავად იმისა, რომ მათ პოლიციისათვის წინააღმდეგობა არ გაუწყვეთ და არც აგრესიულად იქცეოდნენ. უფრო მეტიც, ზოგიერთი შურნალისტი და ოპერატორი დაშავდა; შურნალისტებს ასევე წაართვეს აპარატურა (მოგვიანებით დაუბრუნეს). შედეგად დააკავეს 39 ადამიანი, ოპოზიციური პარტიების ახალგაზრდული ფრთის ხუთ აქტივისტს (მათ შორის დანი ცაგურას) ერთთვიანი პატიმრობა მიუსჯვეს. სხვები კი ჯარიმის გადახდის შემდეგ გაათავისუფლეს. სახალხო დამცველის ოფისის წარმომადგენელი ვახტანგ მენაბდე პოლიციამ სცემა, მიუხედავად იმისა, რომ მას სპეციალური ფორმა ეცვა „სახალხო დამცველის“ წარმომადგენლის ნიშნით. 2009 წლის ოპოზიციის აქციების შემდეგ სააკაშვილმა და ნაცმოძრაობამ ზონდერბრძოლების გამოყენება სტრატეგიის რანგში აიყვანეს. ყველასთვის აშკარა გახდა, რომ სააკაშვილი ვეღარ გამოიყენებდა ისეთ მასიურ საპოლიციო ძალას, როგორც ეს მან 2007 წელს გააკეთა. ამით ის საკუთარ „დემოკრატის იმიჯს“ საბოლოოდ დამარხა. ამიტომ მან გამოიყენა მცირე ზონდერბრძოლები და წერტილოვანი დარტყმების ტაქტიკა, ასამდე ოპოზიციონერი სცემეს, როცა ისინი მიტინგებიდან შინ ბრუნდებოდნენ, იყო შემთხვევები, როცა ეს ყველაფერი დაფიქსირებული იყო კამერებზე. მაგრამ არავინ არაფერი გამოიძია და უცხოეთის რამდენიმე უფლებადამცველი ორგანიზაციის ანგარიშში დაფიქსირებულ შემთხვევებს თუ არ ჩავთვლით, მიშას და ნაცმოს პასუხი არაფერზე მოსთხოვეს. აღმოჩნდა, რომ მაშინ, მნიშვნელოვანწილად, სწორედ ზონდერბრძოლა გადაარჩინეს სააკაშვილის რეჟიმი. ხელისუფლებამ მოახდინა ზონდერბრძოლების სტრუქტურული ფორმირება — ლაპარაკობდნენ კოდუას, ბასიშვილის, ჯანაშვილის, რურუას, უდესიანის ზონდერბრძოლებზე. რომლებიც გაფორმებული იყვნენ სხვადასხვა სტრუქტურებში, სადაც ხელფასს ვითომ ამ სტრუქტურაში გამგეობა, სპორტული კლუბი, არასამთავრობო ორგანიზაცია, სკოლა — სამსახურისთვის იღებენ, ხოლო მათი მთავარი დანიშნულება ოპოზიციური მიტინგების დაშლა და ოპოზიციის აქტივისტთა თუ შურნალისტთა მიმართ დაშინება და ძალადობა გახლდათ. 2011 წ. 3 იანვარს — ომის

გმირების მემორიალური სტელიდან ორიოდე ასეულ მეტრში და საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის დაღუპულ გმირთა საპატიო კედლის ახლოს საქართველოს ისტორიაში პირველად მოხდა ვეტერანების აქციის დარბევა. ომის ვეტერანები აქციის დარბევიდან რამდენიმე საათით ადრე იმავსეც წუხდნენ, რომ რვაღიანი შიშობლობის შემდეგ, მათ ხელისუფლებიდან არავინ გამოხმაურებია. თავდაპირველად საპატრულო პოლიცია ის თანამშრომლებს მათიძმართ არ ჰქონიათ არანაირი წინააღმდეგობა და აგრესია, მაგრამ შემდეგ იქ გამოჩნდნენ სამოქალაქო ფორმაში ჩაცმული ზონდერბრძოლები, რომლებმაც ძალიან აგრესიული შეტევა დაიწყეს ვეტერანებზე. ძალთა განლაგება აშკარად უთანასწორო იყო, ვეტერანები და მათი გულშემატკივრები ოცდაათი, ორმოცი კაცი იყო, რომლებიც არანაირად არ კეტავდნენ ტრანსპორტის მოძრაობას, ხოლო ზონდერბრძოლები თავისი პატრულის ჩათვლით მათზე სამჯერ-ოთხჯერ მეტი. მათ საშინელი აგრესია გამოიჩინეს და სასტიკად გაუსწორდნენ შვიდობიან პროტესტანტებს. სამოქალაქო ფორმაში გამოწყობილმა პოლიციელმა ოთარ გვენეტაძემ სახეში გამუტებით დაარტყა მიტინგის მონაწილე ეკა მათიაშვილს. ქალის ცემის ამ ფაქტზე, რა თქმა უნდა, ვეტერანებმა პროტესტი გამოხატეს და რამდენიმე მათგანი ზონდერბრძოლაშიც მონაწილეობა მიიღეს. ანუ, უფრომოდული იყო უკანონო, პროვოკაციული ქმედებამ გამოიწვია ვეტერანთა კანონიერი აქციის შეწყვეტა. ომის ვეტერანთა აქციის დაშლადან ზუსტად ერთ საათში, ვარაზისხევში საქართველოს პრეზიდენტის ესკორტმა ჩამოიარა. ისინი მუქი მანქანების ჩაწეული მიწებიდან ყურადღებით ათვალთვრებდნენ გმირთა მემორიალის გასუფთავებულ ტერიტორიას. საგარეულოდ, ვეტერანების აქციის დაშლა და ზონდერბრძოლების გამოყენება სწორედ მიხეილ სააკაშვილის პირადი მითითებით მოხდა. ნაციონალური მოძრაობის უნიღბო სახე საზოგადოებამ

დაინახა სანდრო გირგვლიანის მკვლელობიდან, რომელიც მართლაც იქცა ვარდოვანი ხელისუფლების იმ ტესტად, რამაც მათ ნიღბი ჩამოხსნა და გამოაშკარა. მანამდე 2004 წლის 23 ნოემბერს მოკლული ბუტას მკვლელები უტიფრად ამტკიცებდნენ შეთხულო ზღაპრებს. 2007 წლის 7 ნოემბერი და იმედის დარბევა იყო წყალგამყოფი, რომელმაც დაასაფლავა მითი ამ ხელისუფლების დემოკრატიულობაზე. 2008 წლის გაყვლებული არჩევნები და რუსეთ-საქართველოს ომი იყო სააკაშვილის სრული კრახი, რომელმაც ეს ხელისუფლება ქართული სახელმწიფოებრიობის განვითარებისთვის შეუთავსებელ სიმსივნედ აქცია. ამის შემდეგ ერთადერთი გამოსავალი მიხეილ სააკაშვილის გადადგომა უნდა ყოფილიყო... 2011 წლის 26 მაისს დამე გახლდათ მიხეილ სააკაშვილის და ნაციონალური მოძრაობის გაფორმება საქართველოს მოსახლეობის მოსისხლე მტრად, რომლის ხელისუფლებიდან მოშორება წარმოადგენდა ნებისმიერი ნორმალური მოქალაქის მიზანს. ნორმალურის და არა კაბის, მაკიაჟის მოყვარული კაცი სარამსგავსი არსებებისთვის და იმ ხალხის შვილებისთვის ვისმა მშობლებმაც ნაცებთან აგენტობით, თანამშრომლებით განადგურებით, მოპოვებული სისხლში გასერილი ფინანსებით გაზარდეს შვილები და დღეს სისხლზე დაგვიძვლები ძალაუფლებისკენ მიეჭვნებიან. ლეშენ დაგვიძვლ ნანუკა ფორფოლიანს „ოცნების“ კომპრომატების ძებნაში კერძოდ რომელ სოფელს არ აქვს წყალი, გზა... ავიწყდება მისი მკვლელი, გამომძაღველი, ნარკომანი, გარეწარი ქმრად ყოფილის საგმირო საქმეები. სპეცდანიშნულების რაზმის ქვადასაფოფის ყოფილმა უფროსმა დავით დათაშვილმა, რომელიც, როგორც ერთ-ერთი მთავარი მოწმე, 7 ნოემბერს აქციის დარბევისა და ტელეკომპანია „იმედში“ შეჭრის საქმეზე დაკითხეს, განაცხადა, რომ უშუალო ბრძანება სპეციალური ოპერატიული დეპარტამენტის ყოფილი უფროსის, ერეკლე კოდუასგან მოდიოდა. აღნიშნულ საქმეზე ერეკლე კოდუას ბრალი სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადაყენების მუხლით აქვს წარდგენილი. მთავარი მოწმის ჩვენებით გაირკვა, რომ თავისუფლების მოედანსა და რიგზე აქციის დარბევის შემდეგ, მოვლენათა ეპიცენტრმა ტელეკომპანია „იმედში“ გადაინაცვლა, სადაც ერთ-ერთი მთავარი მოქმედი პირი კოდუა იყო. მოწმის განცხადებით, „იმედის“ აპარატურის დაზიანებისა და სიგნალის გათიშვის შესახებ, ბრძანება კოდუამ გასცა, რა დროსაც დაზიანება მიიღო იმედის არაერთმა თანამშრომელმა. არადა ნანუკა „არარეგ“ ამტკიცებდა

კოდუას უდანაშაულობას 7 ნოემბრის ცნობილი მოვლენების საქმეში. აღნიშნავია ის ფაქტიც, რომ ლონდონში ბადრი პატარაკაციშვილთან შესახვედრად კოდუას ნანუკა და მისი თანამშრომელი დავით ფვანია ახლდა. ფვანიასთან კოდუას დიდი მეგობრობა აკავშირებდა. ერთად ნარნარებდნენ, „იჩხრდნენ“, პატარაკაციშვილის სიკვდილის შემდგომ ორივე სერიოზულად დაჯილდოვდნენ, როგორც ფინანსურად ასევე ჩინ-მედლებით. ფვანია პოლიციის ჩინი „აირტყა“ ხოლო კოდუამ საოცნებო გენერლის. დიახ, მკვლელები ნაცხელისუფლების მიერ გულუხვად ჯილდოვდებოდნენ. ერთ მშვენიერ დღეს „კაიფში“ მყოფი დავითი მეგობრის „დასახსნულად“ მუხიანის პოლიციის უფროსს მიუვარდა და იარაღის ტარით თავი გაუტეხა. პოლიციის უფროსის ცემამ „დააშფოთა“ ვანო მერაბიშვილი და დავითი ფვანია სისხლში და პასუხსაც არ დააყოვნა სარწმუნო წყაროს ცნობით კოდუამ ის მოწამლული ნარკოტიკით დააღუპა... ცალკე თემა კოდუას მიერ აღზევებული ლეკან გურგენიძე რომელიც რევოლუციის გარიჟრაჟზე ტელევიზორსკვლავად იქცა, გვახსოვს, რა ამაყად დააპატიმრეს უდანაშაულო გია გვიჩიანი. შემდეგ იყო ესპანელ სამართალდამცავებთან ერთად ნადირობა იმ კანონიერ ქურდებზე რომლებმაც ნაცხროვას ხარკი არ გადაუხადეს... თუმცა „სოლმა“ გააკვირვა ესპანელები რადგან როცა მტკიცებულებებით ერთ-ერთი ქურდის სასამართლო პროცესზე იყო დასაწესებული და პასუხისმგებელი უნდა გადგინებოდა, საიდანაძე მილიონი ევრო ერეკანში კოდუამ აიღო. ესპანური სასამართლო მტკიცებულების გარეშე დარჩა და „დამნაშავე“ გაუშვეს. რა ვერ გაიყვეს ლეკან გურგენიძემ და კოდუამ არ ვიცო, მაგრამ ფაქტია გურგენიძის გზა კვალში ამ ამბების შემდეგ დაიკარგა... გვახსოვს ნაცხროვის მიერ ჩადენილი უამრავი სიბინძურე რომელსაც ასე ტომიც არ ყოფა, მაგრამ არ გვახსოვს მსგავსი უტიფრები მონაწილის ნაცვლად უწყლოდ დარჩენილ სოფელზე, წყლის ჭავლით დაშლილი მიტინგზე, დარდობდნენ როცა თვითონ, სისხლის მდინარეში აბანავეს მთელი საქართველო!

ვერ დაბრუნდებით. გვახსოვს!

ქაიხიძან ზარნაძე
599 52 60 30

იცით, ჩემზე ამბობენ, რომ ძალიან ჭკვიანი ვარ. პრინციპში, არც ტყუილი, ამ ქვეყანაში ჩემზე ჭკვიანი არავინ დადის. ამას წინებზე თინამ წამომამხა ჩხუბში, შენ თავი მართლა ჭკვიანი ხომ არ გგონია? მან გამიტყდა, ლამის დამენგრა მთელი ჩემი წარსული და რასაკვირველია, მომავალიც. თუმცა ისევ თინამ გამომიყვანა მდგომარეობიდან, მანვე აღმიდგინა კაცური კაცობა. რანაირად? ეგვიპტე, თქვენ რომ თინას იცნობდეთ ახლოდან, მაგ შეკითხვას ადარდამისვამდით. როგორც კი შემატყო, ნირი წამიხდა, ეგრევე დამიყვავა, გეხუმრეო. მერე დააყოლა, ჩემო სინარულიო, ჩემო შეუდარებელიო, ჩემო ჭკვიანოო. არა, რააა, ქალი არ უდა დასვა საშხარეულოში, სანამ თავდაცვის მინისტრი იყო, ეგეთი რადაცებისთვის არ ეცალა, შემობრუნდა ხოლმე “ბუშლატით”, მხარზე გადაკიდებული მაუხერით, ერთ ლუქმას ატეხავდა და გარბოდა, ჯარი მზადყოფნაშია, პუტინს უნდა შეგებრძოლო. სამწუხაროდ, არ აცალეს, მოხსნეს და სწორედ აქედან დაიწყო ეგეთი ხუმრობები.

გამახსენდა – “ყოველთვის უნდა იყო იქ, სადაც დულილია, ამ დროს მორალი, სინდისი და ნამუსი არ არსებობს”. დიახ, ეს განსაკუთრებით დროის არისტოფანეს მიერ თქმული ჭეშმარიტება, როცა მამული განსაცდელშია, რას მიქვია სინდის-მორალი? სხვათა შორის, ბატონი ლევანი ერთადერთია, რომელსაც შეუძლია, თავი გამიტოლოს, ოღონდ ლიტერატურის განხრით. რაც შეეხება პოლიტიკას, აქ ცოტა მოიკოჭლებს, პროგნოზის გაკეთება უჭირს, 2012-ში თქვა, ივანიშვილი 7 პროცენტზე მეტს ვერ აიღებსო და რაც აიღო, ხომ ნახეთ?

დავითი ფიქრებიდან ტელეფონის ზარმა გამოარკვია. დახედა, პაატა დავითაია რეკავდა. აუუუ, ახლა ამას ელაპარაკე გერმანულ მოდელზე, – ჩალიაპარაკა დავითმა

ჭკვიანი უსუფა

პოლიტიკური ნოველა

განა არ ვიცი, რომ ჭკვიანი ვარ? ვიცი, მაგრამ სიტყვასაც დიდი მნიშვნელობა აქვს, მით უმეტეს, თავდაცვის ყოფილი მინისტრისას. აგერ, დამირეკეს, მთელი ოპოზიციური სპექტრი ვიკრიბებით და შენდა გვაკლიხარო. დამიჯერეთ, სულსა და გულს ძალიან სიამოვნებს, როცა გეუბნებიან, შენდა გვაკლიხარო, გერმანული საარჩევნო მოდელი უნდა განვიხილოთო, ვერაფერი გაგვიგია, შენი გამჭრიახი გონება გვჭირდებაო. განა მე კი გაუგებ რამე? თუმცა როგორ არა, გერმანული მოდელი ამტკიცებს, რომ 73+77 ყოველთვის არ არის 150. მოკლედ, მივედი, ვნახე, კინაღამ გული წამივიდა, ნინო ბურჯანაძის გვერდით გამომიყვებს ადგილი, მეორე მხარეს გიგა ბოკერია ეჯდა, კაი ხასიათზე იყვნენ. პრინციპში, განა რამე? უბრალოდ ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოსი მომერიდა, სადღაც გულის კუნჭულში მაინც გაიფიქრებენ, პროამერიკელი კაცი პრორუს ბურჯანაძესთან რანაირად დაჯექიო? ბაჩუკი ქარდავამ გამიყვანა განზე – ბიჭო, ეს პუტინის მონა ბურჯანაძე არც მე მებრძანებდა, მაგრამ ეხლა მაგისი დრო არ არის, ივანიშვილი უნდა დაგაგოროთ სოლოლაკიდანო. მივხვდი, წინააღმდეგობის გაწევას ადარე პქონდა აზრი და სხვათა შორის, ჩემი დიდი მასწავლებლის, ლევან ბერძენიშვილის შეგონებაც

და უხალისოდ ჩასძახა: – ალიოოო. – დავით, მე ვარ, ბიჭო, პაატა! – ჰო, გიცანი, რა ხდება, მშვიდობაა? – ამ დღილას ნინო და გრიგოლი გაფრინდნენ მოსკოვში! – რომელ მოსკოვში, რუსეთში?! – ჰო, აბა, სხვა მოსკოვი სად არი?! – ვაა... როგორ დავჯდები ეხლა მე ამითან?! – კაი, რა, დავით, ჩვენ ხომ საგარეო ორიენტაციები არ გვაინტერესებს? – დაუწია ხმას დავითაიამ. – ჰო, მაგრამ მე ხომ პროდასველურს ვაწვები?! – კი, აწვები, ეს მთელმა დუნია იცის და სწორედ ამიტომაც არ გკვირდება, ქალბატონი ფქვილოვანა სად წავა? აი, ამ წუთას მაცნობეს, რომ გრიგოლი არ წასულა მოსკოვში! – უპ, მაღლობა თინას კი არა და... მაღლობა განგებას! – ამოიხვნეშა დავითმა, – ისე, თინასაც უნდა ვკითხო, შეიძლება ისე აღმოვთქვას, საერთოდ ვეღარ გავიარო ლეიბორისტების ოფისთან! – დაელაპარაკე, გაგიგებს, დარწმუნებული ვარ, – მიუგო დავითაიამ დავითს და დაემშვიდობა. დავითი ისევ წაიღო ფიქრებმა. მენსიერებაში ისევ ამოუტივტივდა დიდი მასწავლებლის, ლევან ბერძენი

ნიშვილის შეგონება: “დღეს აქ ხარ, ხვალ იქ იქნები, დღეს ამას ამბობ, ხვალ იმას იტყვი”. გენიალური შეგონებაა, ჩემმა მშემ, სწორედ ახლა მჭირდება ეს სიბრძნე. – ვის ელაპარაკებოდი, ჩემო სინარულიო? – შემოგოგმანდა დავითის ოთახში თინა. – გაერთიანებული ოპოზიციის კოორდინატორი იყო, დავითაია, მართლმ თვითონ როა პარტიაში, – ჩაიცინა დავითმა. – რაო, რა მინდაო, გერმანულ მოდელს ვერაფერი გაგუბეთ? – ნინო ბურჯანაძე წავიდა მოსკოვში. – ვაიმეეეეე!!! – იკვილა თინამ. – რა იყო, შე ქალო, რამ გა-

მაკურად დავითს. – მაშინ გზა ხსნილია, შეგიძლია დაჯდე ნებისმიერთან, გაეროს, ევროკავშირს და თეთრ სახლს მე დაველაპარაკები, აუუხსნი, რომ ეს ის არ არის, რაც მათ ჰგონიათ. – მე ყოველთვის მქონდა შენი იმედი! – შეპყვირა დავითმა მშვილდაძისეულად. – ერთი რა მაგის პასუხია, ჩემო კნინავ და... აბა, გამოიცანი, ჭერზე რამდენი ბუზია? – რამდენია და... ცხრა! – შემოჰკრა ტაში თინამ. – არა, შვილია! – ჰო, ორი გაფრინდა, ქალი თავდაცვის მინისტრი ვიყავი, ცაზე რაკეტებ ვითვლიდი და ეხლა ბუზებ ვერ დავითვლი?! – მოკლედ, სუ მიგებ, სიტყვა გაქ ქვასა ჰხვერტამს! თინა ადგა, კალთა ჩამოიფერთხა, ოთახიდან გასვლა დააპირა. თუმცა წამით შეყოვნდა. – არ მოგმივდა, ძვირფასო და სანატრელო? – დღეს რა გვაქ? – რავე, ბოზბაშიცა გვაქ და ჩიხირთმავე, კარგად ჩაკუწული სალათაც, მუჟვეც, მწარეც და ტკბილიც. – ჩიხირთმა უკეთესია თუ ბოზბაში? – მე ჩიხირთმა მირჩევნია ინდაურის ბარკლითა. – ჰო, მეც ვერ ვფიქრობდი. თინა გაკუსკუსდა. დავითი ისევ ჩაფიქრდა... ბოლო დროს ისეთი შეგრძნება ჰქონდა, გეგონება საკუთარ თავთან ატარებდა თათბირებს გერმანული საარჩევნო მოდელის თაობაზე. ისევ მასწავლებლის შეგონება გაახსენდა, საკუთარ თავთან თათბირი თვეში ერთხელ მაინც უნდა ჩაატარო, რომ ჭეშმარიტება დაადგინო. აკი ატარებს კიდევაც? თან თვეში ერთხელ კი არა, თითქმის ყოველდღე. თუმცა არაუშავს, როცა მამული განსაცდელშია, ყველაფერი უნდა აიბანო... აბა, როგორ გინდა, დალოცვილო, ვარდი უეკლოდ ვის მოუკრეფავა?! არც არავის.

მაკურად დავითს. – მაშინ გზა ხსნილია, შეგიძლია დაჯდე ნებისმიერთან, გაეროს, ევროკავშირს და თეთრ სახლს მე დაველაპარაკები, აუუხსნი, რომ ეს ის არ არის, რაც მათ ჰგონიათ. – მე ყოველთვის მქონდა შენი იმედი! – შეპყვირა დავითმა მშვილდაძისეულად. – ერთი რა მაგის პასუხია, ჩემო კნინავ და... აბა, გამოიცანი, ჭერზე რამდენი ბუზია? – რამდენია და... ცხრა! – შემოჰკრა ტაში თინამ. – არა, შვილია! – ჰო, ორი გაფრინდა, ქალი თავდაცვის მინისტრი ვიყავი, ცაზე რაკეტებ ვითვლიდი და ეხლა ბუზებ ვერ დავითვლი?! – მოკლედ, სუ მიგებ, სიტყვა გაქ ქვასა ჰხვერტამს! თინა ადგა, კალთა ჩამოიფერთხა, ოთახიდან გასვლა დააპირა. თუმცა წამით შეყოვნდა. – არ მოგმივდა, ძვირფასო და სანატრელო? – დღეს რა გვაქ? – რავე, ბოზბაშიცა გვაქ და ჩიხირთმავე, კარგად ჩაკუწული სალათაც, მუჟვეც, მწარეც და ტკბილიც. – ჩიხირთმა უკეთესია თუ ბოზბაში? – მე ჩიხირთმა მირჩევნია ინდაურის ბარკლითა. – ჰო, მეც ვერ ვფიქრობდი. თინა გაკუსკუსდა. დავითი ისევ ჩაფიქრდა... ბოლო დროს ისეთი შეგრძნება ჰქონდა, გეგონება საკუთარ თავთან ატარებდა თათბირებს გერმანული საარჩევნო მოდელის თაობაზე. ისევ მასწავლებლის შეგონება გაახსენდა, საკუთარ თავთან თათბირი თვეში ერთხელ მაინც უნდა ჩაატარო, რომ ჭეშმარიტება დაადგინო. აკი ატარებს კიდევაც? თან თვეში ერთხელ კი არა, თითქმის ყოველდღე. თუმცა არაუშავს, როცა მამული განსაცდელშია, ყველაფერი უნდა აიბანო... აბა, როგორ გინდა, დალოცვილო, ვარდი უეკლოდ ვის მოუკრეფავა?! არც არავის.

გილა ზამთარაშვილი
555 48 48 61

თეთრკანიანი აღაიანების რასა საქართველოში გარდა, პირველი ევროპული სახელმწიფოს ევროპის კონტინენტზე ქართველებმა დააფუძნეს

„საერთო გაზეთის“ სტუმარია მკვლევარი პანაბაძე ჯილბაძე

— ბატონო კახა, როგორც ვიცით, პროფესიით იურისტი ხართ, თუმცა სულ სხვა მიმართულების წიგნების ავტორი ბრძანდებით. რას მივაწეროთ თქვენი დაინტერესება სამყაროში ქართული გენის კვლევის საკითხებით?

— დედაჩემი ფილოლოგი გახლავთ. მისი გავლენით, ბევრს ვკითხულობდი. მაინტერესებდა ძველი ცივილიზაციების ისტორიები. ერთხელაც ისე მოხდა, რომ კუმბულ კრეტაზე მოვხვდი და საკუთარი თვალით ვიხილე მინოსური კულტურის ნაშთები. იქ ყველაფერი ქართული იყო, ქართულს და ქართველურს მაგონებდა ყოველივე, ამან უდიდესი შთაბეჭდილება მოახდინა.

— რა იყო კრეტაზე ქართული და ქართველური?

— ჯერ თვითონ კრეტელები. ისინი აღნაგობით მკვეთრად განსხვავდებიან ახლანდელი ბერძნებისგან. კრეტელები არც თვლიან თავს ბერძნებად, მათი წეს-ჩვეულებები, ენა, ტოპონიმიკა, ქართველურს ძალიან ჰგავს. მაგალითად, კრეტის დასავლეთ მხარეს, სადაც მინოსის სასახლე იყო, ლასითი ჰქვია, როგორც ლაზეთი. კუმბულის შუაში სვავიას დასახლებაა,

რაც ტოპონიმ სვანეთთან ასოცირებას იწვევს, არის ასევე ადგილი, სახელად ომალო. მთიანი ადგილია ომალო კრეტაზე და კულტურულად და ზნე-ჩვეულებებით აბსოლუტურად ჰგავს ჩვენებურ ომალოს. სხვათა შორის, ქონდარი იქაც ძალიან მიღებული სანელებელია, მეტიც, კრეტის ომალოში ქონდრის თაფლსაც აშხადებენ და ეს მათი, ასე ვთქვათ, ნაციონალური საკვებია.

გარკვეული დროის შემდეგ ესპანეთში წავედი და 11 წელი ბასკეთში ვიცხოვრე. გული მწყდება ზოგიერთი მეცნიერი ეჭვქვეშ რომ აყენებს ბასკი იბერიელების და ჩვენს ერთიან წარმომავლობას, ამტკიცებენ, ვითომ რომაელებმა დაგვარქვეს იბერიელები, არადა, ეს სრული აბსურდია — რომაელებამდე დიდი ხნით ადრე ცხოვრობდნენ იბერიელები კავკასიაში.

მაგალითად, „ბრიტანიკაში“ წერია, რომ პირენეებიდან წამოსული იბერიელები შევიდნენ ბრიტანეთის ნახევარკუნძულზე და შექმნეს დიდი კულტურა. იბერიელები ჩვენამდე 2500 წლით ადრე შევიდნენ ბრიტანეთის ნახევარკუნძულზე. აღმოსავლეთელი ეტრუსკები იბერიული ტომები იყვნენ და არა ინდოევროპული და ბინადრობდნენ ლიგურიაში, რომელიც ახლა იტალიას ეკუთვნის. კიდევ კარგი ახლა წამოგვეშველა გენეტიკაც, რომელიც პირდაპირ ამბობს: G1 და G2 ჰაპლოჯგუფის ხალხი კავკასიაში ჩამოყალიბდა, რომლებმაც განიცადეს მიგრაცია ანატოლიის გავლით, ჩავიდნენ კრეტაზე და ჩამოყალიბეს პირველი მინოსური სახელმწიფო, ანუ ევროპის პირველი სახელმწიფო კაცობრიობის ისტორიაში.

— ბატონო კახა, რამდენი ხანია, რაც კვლევებს აწარმოებთ?

— 2002 პირველი ნაშრომი დავბეჭდე მე, დედამ და დეიდამ. ნაშრომი ეხებოდა ძველბერძნულ კულტურას. ჩემს კვლევებში ძირითად აზრად დევს ის, რომ

ჩვენ ვართ კავკასიის აბორიგენი ერი. აქ წარმოიშვა თეთრკანიანი რასა. სხვას ყველაფერს თავი რომ დაეანებოთ, დღევანდელ მსოფლიო ცივილიზაციაშიც უდიდესი როლი აქვს საქართველოს და ქართველებს.

მოგესხებებათ, ევროპული სახელმწიფოები მსოფლიოს წამყვანი სახელმწიფოები არიან, ხოლო ამ ქვეყნების უძველესი ფესვები სათავეს კავკასიაში იღებს.

ჰაპლოჯგუფი R1B, და G2 და GEY2 კავკასიურია. ეს აღიარებულია მსოფლიოს ცნობილი მეცნიერების მიერ.

ბოლოდროინდელი კვლევებით, ჰაპლოჯგუფი G2A კავკასიაში ჩამოყალიბდა და მიწათმოქმედების შემქმნელი ხალხის გენეტიკური კოდი. ესენი არიან დასავლეთ საქართველოს მთიანეთის უძველესი მაცხოვრებლები. მათ მიერ წარმოიშვა მიწათმოქმედება. მოგესხებებათ, მიწათმოქმედებაზე აგებული შემდგომ ყველაფერი. მონადირეს ნაკლებად აქვს შექმნილი კულტურულად რაიმე ღირებულება. აი, მიწათმოქმედს კი ყველაფერი კულტურაზე აქვს აგებული.

დღეს შემოქმედის, კულტურულის და კულტურის მიზანმიმართული ჩაგვრა-განადგურება მიმდინარეობს. როგორც შემოქმედის, თუნდაც რელიგიური თვალსაზრისით რომ განვიხილოთ, როგორც ბოროტის და კეთილის, ეშმაკისა და ღმერთის, ანუ აპოკალიპტური დაპირისპირების თვალსაზრისითაც, და თუნდაც აქედან გამომდინარე, ჩვენ შემოქმედის, ღმერთის ხალხი ვართ. ვინც არაფერს ქმნიდა, მხოლოდ ნადირობდა და მტაცებლობდა, იმას არაფერში არ სჭირდებოდა ყოფილიყო რაიმეს შემოქმედი და შემქმნელი.

— გამოდის, რომ ორ ტიპად იყოფა კაცობრიობა — შემოქმედ ხალხად და მომხმარებელ ხალხად.

— დიას და ჩვენ ვართ შემქმნელი. მომხმარებლები აწარმოებენ ომებს, იტაცებენ, გლეჯენ. ასე არსებობენ და მდიდრდებიან...

მეტიც, ანბანი ჩვენგან არის გავრცელებული მსოფლიოში, მიწათმოქმედების იარაღები და ა.შ. ბევრი რამ, რაც გონებასთან და აზროვნებასთანაა დაკავშირებული.

რაც შეეხება რელიგიას, ბერძნებმა რაც ვერ გაიგეს ჩვენგან, მითოლოგიურ საბურველში გაახვიეს. ძალიან დიდხანს მსოფლიოსაც ტროა მითოლოგიური ქალაქი ეგონა. ასევე, მეფე მინოსის არსებობაც მითოლოგიად ითვლებოდა, სანამ მე-19 საუკუნის ბოლოს კრეტაზე მინოსის სასახლე არ აღმოაჩინეს, რითაც დამტკიცდა, რომ მეფე მინოსი მეფე აიუტის დის ქმარი იყო. ე.ი. მინოსი არსებულა, მაშინ მისი ცოლი რანაირად გამოდის მითური არსება? მედეაც რეალური ადამიანი ყოფილა და აიუტიც რეალურად მეფობდა თავის უძლიერეს სახელმწიფო-

ში, პასიფაეც რეალური ადამიანი ყოფილა, არიანდრეც და სხვებიც.

დიას, ესენი მართლაც ზებუნებრივი ადამიანები იყვნენ, ხოლო მოძალადე ბერძნებმა კოლხეთის შესახებ ინფორმაციები მითოლოგიური ფორმით გადმოსცეს, თხრობის ფორმით იყო მაშინ ასეთი, როგორც „ილიადა და ოდისეა“, როგორც პოეტურ-ალეგორიული პანეგირიკა.

— მედეას ისტორიაში, ეს მეფის ასული აძინებს გველეშაპს, შელოცვას უკეთებს იაზონს, „აჯადოებს“ ხარებს და ა.შ. სავარაუდოდ, მედეას კარგი სკოლა ექნებოდა გავლილი, ანუ აქ არსებობდა სეროიზული სკოლა. შეიძლება საქართველოში საიდუმლო ცოდნა დღემდე ინახებოდეს?

— რა თქმა უნდა, მაგრამ,

თავიდან დავიწყეთ: თუკი პირველი თეთრკანიანი ადამიანი საქართველოს ტერიტორიაზე გაჩნდა, გამოდის, რომ საქართველო რაღაცით გამოირჩეული ადგილი ყოფილა დედამიწაზე.

როგორც ვიცით, ხვამლის მთაზე ახლახან აღმოაჩინეს პიქტოგრაფიები, რომელზეც ისეთი ნიშნებია დატანილი, რომ მათი წარმოშობა 5006 წელს მიუთითებს და ეს პირდაპირ აღნიშნავს, ქართული წელთაღრიცხვის დაწყებას, არადა, ქართული და შუმერული წელთაღრიცხვა იწყება ასე: ადამს აქეთ 5604 წელი, ანუ ქრისტემდე 5604.

— ისევ კაცობრიობის ცივილიზაციას რომ დავუბრუნდეთ, ვინც კავკასიაში არ გაჩნდა, მათ არ სჭირდებოდათ გონებრივი განვითარება? პროდუქტს ხომ მოთხოვნილება ქმნის?

— გასაგებია, მაგრამ მათ უძველეს დროში ვერ შექმნეს ჩვენაირად ღირებული ვერაფერი. მრავალი მნიშვნელოვანი აღმოჩენა ჩვენს დამსახურებაა, რაც ნიშნავს, რომ ისინი არიან სხვა ადამიანები და ჩვენ ვართ სულ სხვა. ფიზიკურად რომ ვგავართ, ეს ბევრს არაფერს ნიშნავს. ასე მაიმუნიც ჰგავს ადამიანს.

— დარვინიზმს უარყოფთ... — დარვინი რომ ცდებოდა, ეს

გენეტიკამ უკვე დაადასტურა. სამყაროს შემოქმედი, წარღვნამდელ და წარღვნისშემდეგ პერიოდში, ადამის პირდაპირ შთამომავალს საქართველოს ტერიტორიაზე ამკვიდრებს, ადგილზე, რომელიც ბევრი გადმოცემით და თქმულებით, მიწიერი სამოთხეა დედამიწაზე.

— უნდა ვირწმუნოთ ეს, რადგან გვიხარია და ვამაყობთ ასე რომ არის?

— მხოლოდ ჩვენს სიხარულზე არაა დამოკიდებული. პური და ღვინო საქართველოდან გაზარდულა მთელ მსოფლიოში, თეთრკანიანი ადამიანის სამკვიდრო საქართველოა, მძალურბობა საქართველოდან იღებს სათავეს, საპრალური ცოდნის აკვანი კვლევი კოლხეთი, სიბრძნის სიბოლო აიპტი

პირენეის გზაზე. 1927 წ.

ნეებით ნაგროვებ ცოდნას. მეფემ წაიღო ეს წიგნი რუსეთში და მას მერე წიგნი უკვალოდ გაქრა.

— ვინ კრეფდა ამ ინფორმაციებს წიგნად, რა კატეგორიის ადამიანები იყვნენ ისინი?

— ეს არ ვიცი, მაგრამ მე 2017 წელს ვთარგმნე გრაფი ვალევსკის წიგნი „კავკასიური იოგა“, სადაც პირდაპირ არის მოცემული, რომ საქართველოში იყვნენ ე.წ. განდობილები, რომლებიც უძლიერეს შესაძლებლობებს ფლობდნენ.

— განდობილები ვინ იყვნენ?

— ეს ის ადამიანები გახლდნენ, რომელთაც ღმერთი, ანგელოზები თუ რაც გინდათ დაარქვით, ზეციური, ზებუნებრივი ძალები ენდობოდნენ და უზიარებდნენ იმ არაამქვეყნიურ ცოდნას, რომელიც ჩვეულებრივი ადამიანებისთვის მიუწვდომელი და დაფარული იყო.

— რა ნიშნით არჩევდნენ განდობილებს?

— ეს არავინ იცის. საგარაუდოდ, შინაგანი სინათლის, სიწმინდის გამო.

— გრაფი ვალევსკი განდობილი იყო?

— არა, გრაფი ანტიკვარიატის შეკრებით იყო დაკავებული, საკუთარი მალაზიებიც ჰქონდა ნიუ-იორკში და იოგით გახლდათ დაინტერესებული. როგორც ჩანს, მან მიაღწია გარკვეულ დონეს იოგაში და ტიბეტში გაემგზავრა, სადაც ლამებმა უთხრეს: თუ გინდა სრულყოფილებას მიაღწიო, კავკასიაში წადიო. ეს ხდება მე-20-ის დასაწყისში. იქაურ ბერებს ქართველ განდობილებთან ტელეპათიური კავშირები ჰქონდათ და ჩვეულებრივად კონტაქტობდნენ ისე, რომ ტიბეტელმა ლამებმა ქართველ განდობილებს კაცი გამოუგზავნეს და ამათაც ჩვეულებრივად მიიღეს იგი.

— სად მიიღეს, საქართველოს რომელ ტერიტორიაზე?

რეზა კიბეძე. ანთის და

და გაუშვეს. არ ვიცი, რა ნიშნით აირჩიეს გრაფი, თუმცა მას მისცეს ის, რაც შეიღობისთვისაც კი არ ემეტებოდათ. ვალევსკიმ ჩანაწერები გააკეთა 1920–22 წლებში, 1955–56 წ. ჩანაწერები წიგნად გამოიცა და ვალევსკი გაურკვეველ ვითარებაში მოულოდნელად გარდაიცვალა. ბევრი ვერსიაა მის გარდაცვალებასთან დაკავშირებით.

— რა ვითარებაში გარდაიცვალა არც ესაა ცნობილი?

— არა, არც ეს.

საეჭვოდ ემთხვევა წიგნის გამოცემა და მისი სიკვდილი. დანარჩენი არაფერია ცნობილი.

— რა წიგნია ეს და რა არის მასში გადმოცემული?

— ამ წიგნიდან ჩანს, რომ ქართველმა განდობილებმა ვალევსკის გააცნეს ინფორმაციები სიცოცხლისა და სიკვდილის წიგნიდან.

მასწავლებელი თვითონ უზვილო, მაგრამ ათასი ბავშვის გზაზე

სტატიისათვის სათაურად მოხმობილი ეს ცნობილი ციტატა მცირედ შევცვალეთ, რათა თავისი ამდლებული შინაგანი მრწამსითა და ხანგრძლივი, უანგარო საზოგადოებრივი მოღვაწეობით გამორჩეული კონკრეტული პიროვნებისათვის მიგვესადაგებინა. ეს პიროვნება გახლავთ ქალაქ თელავის მკვიდრი, პედაგოგიკის მეცნიერებათა დოქტორი, უმაღლესი სკოლის დამსახურებული მასწავლებელი, თელავის იაკობ გოგებაშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი — ქალბატონი ლამარა იანვარაშვილი.

გარდა ამ ოფიციალური რეგალიებისა, ქალბატონ ლამარას ბიოგრაფიას ამშვენებს გრძელი სია მისი საზოგადოებრივი მსახურებისა თუ საქველმოქმედო საქმიანობისა.

ლამარა იანვარაშვილი, გარდა

ჩემი თანაქალაქელების ხსოვნაში მინდა გავაცოცხლო ქალბატონი ლამარას მიერ 2001 წლის 1 ივლისს თელავის თეატრის ხალხით გადაჭედილ უზარმაზარ დარბაზში მოწვობილი მეტად მნიშვნელოვანი და შთამბეჭდავი საღამო — „21-ე საუკუნის მანდილოსანი“.

საღამოს ჩანაფიქრი, ორგანიზება და ყველა სახის თადარიგი ქალბატონ ლამარას ეკუთვნოდა; მანვე შეადგინა სია, რომელშიც ამაგიანი, ღვაწლმოსილი და ყოველმხრივ გამორჩეული ქალბატონები იყვნენ დასახელებული.

მე საღამოს ძირითადი მომხსენებელი გახლდით და წინასწარმოდგინებული მხადებასა და ღელვა-მოუცლელობაში მხოლოდ სხდომის გასსამდე სულ რამდენიმე წუთის წინ მოვიფიქრე, რომ საუკუნის ღირსეული თელაველი ქალბატონების სიას ჭეშმარიტად დაამშვენებდა თვითონ ქალბატონი ლამარას სახელ-

ერად მუშაობს ბოლოხანებში მის მიერ დაფუძნებული თელაველ მხცოვან ინტელექტუალთა საკრებულოცა და სულ ნახევარი წლის წინ მის მიერვე ორგანიზებული მუამთის ეროვნული სამო-სამეგობროც.

საგულისხმოა, რომ ქალბატონ ლამარას ზრუნვა ცხოვრებაშიც თან მიჰყვება მის ხელში სწავლა-აღზრდა გამოვლილებს, რადგან ისაა სწორედ, მასწავლებელი თვითონ უშვილო, მაგრამ ათასი ბავშვის მშობელი“.

და საერთოდ, სხვაზე ზრუნვა ქალბატონი ლამარას პიროვნების ძირითადი ნიშნულია. სწორედ ამიტომ უწოდა მას ჟურნალისტმა ოთარ ხუციშვილმა საიუბილეო სტატიამში, სხვათაბედა ქალბატონი“.

როგორც უკვე აღვნიშნეთ, ჩვენს სხვათაბედა ქალბატონს საიუბილეო წელი აქვს. სულითა და გულით ვუსურვებ მას კიდევ დიდხანს ევლოს მხნედ და ხალისიანად სხვებზე და სხვებისათვის ზრუნვის თავისი არჩეული ძალიან რთული, მაგრამ ძალიან საამაყო გზით. ჩვენ კი, მისი თანაქალაქელები, მინდა კიდევ ერთხელ შევიკრიბოთ სახეიმოდ და ახლა, უკვე 20 წლის დაგვიანებით, ამ გამორჩეულ სხვათაბედას ყველამ ერთად ყვავილების ენით მივულოცოთ 21-ე საუკუნის გამორჩეული მანდილოსნის საპატიო წოდება.

მამაკალა მიქელაქი

ფილოლოგიურ მეცნიერებათა დოქტორი, თელავის იაკობ გოგებაშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი

როგორც პროფესიონალი ჟურნალისტის მიერ პერიოდულად გამოქვეყნებული სტატიებისა, არის ავტორი 2014 წელს გამოცემული მხატვრული ესეებისა, მოგონებებისა თუ სამეცნიერო სტატიების ძალიან საინტერესო კრებულისა — „ვედრება“. აქ მან, ხანგრძლივი და წარმატებული პედაგოგიური სტაჟის პატრონმა, ღიად, ყველასათვის ადვილგასაგონად გამოხატა თავისი მრწამსი ყრმათა აღზრდის რთულსა და მარადიულ საკითხებზე.

2007 წელს მან რუსულიდან თარგმნა პუმანური პედაგოგიკის უდიდესი მოაზროვნის — პროფესორ შალვა ამონაშვილის — ფრიად საგულისხმო წიგნი — „ამონ რა, ლევენდა ქვის შესახებ“. წიგნში იმდენად ღრმა საღმრთლო ქადაგებებია მხატვრულ ქარგაზე ასხმული, რომ სიტყვაში გამოსულმა მომხსენებლებმა მას, ყრმათა სახარება“ უწოდეს. როგორც მოსალოდნელი იყო, წიგნი საუკეთესო საკითხავად იქცა ქართველ ყმათათვის.

ქალბატონ ლამარა იანვარაშვილის ამოუწურავ ღვაწლსა და ამაგზე ზშირად წერენ და ბევრს, მაგრამ მისი მრავალმხრივი საზოგადოებრივი მოღვაწეობიდან ყოველთვის რჩება რაღაც გამოსარჩევი და საქვეწმედო გამოსატანი. აღნიშნული თვალსაზრისით

გვარი. ... მაგრამ, როცა სიჩქარისაგან სუნთქვარეულმა როგორც იქნა მოგნახე ისევ საორგანიზაციო საქმეებით დაკავებული ლამარა და დროის დეფიციტის გამო მოკლედ გამოუცხადე:

საუკუნის ქალბატონებში უნდა გამოგაცხადო!

ამას არ გააკეთებთ! — ისეთი კატეგორიული ტონით მითხრა, აზრი აღარ ჰქონდა სიტყვის გაგრძელებას. ვიცოდი მისი შეუვალი ხასიათის ამბავი, ნაჩქარევად მივატოვე და სცენას მივაშურე.

მას შემდეგ თითქმის ორი ათეული წელი გავიდა, ლამარას თავისი მიზანმიმართულად არჩეული გზიდან არ გადაუხვევია: ნაყოფი-

მინოსის სასახლე

— სვანეთში.

ვალევსკის სვანები ჰყავს ამ წიგნში ნახსენები და ჩერქეზები, თუმცა სახელები და გვარები არა, რადგან მათი დაკონკრეტება არ შეიძლებოდა.

გრაფს ბორჯომის ხეობაში ჰქონდა სახლი ნაქირავეები, საიდანაც დადიოდა სვანეთში. ვალევსკის ჩანაწერები შემდეგ კვამ წაიღო და მერე უკვე წიგნად, 1955 თუ 56 წელს, ნიუ-იორკში გამოიცა. ვალევსკის წიგნის გამოცემა არც ჰქონდა ჩაფიქრებული, ჩანაწერებს თავისთვის აკეთებდა, ჩვენმა განდობილებმა მას, არაქართველ ადამიანს გადასცეს უდიდესი ცოდნა

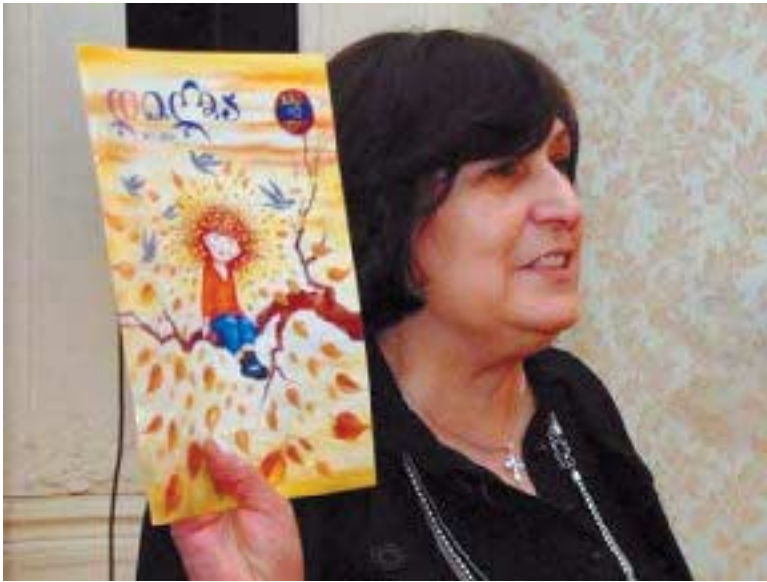
—??

— დღემდე ბევრი რამ კითხვის ნიშნის ქვეშაა, თუმცა ვიცი ის, რომ ეგვიპტეში ფარაონებს ჰქონდათ „სიკვდილის წიგნი“, სადაც გადმოცემულია ადამიანის სიკვდილის შემდგომი მდგომარეობა. ანუ სიკვდილისა და სიცოცხლის წიგნში მოცემულია სიცოცხლის შესახებ, საიდან მოდის, როგორ, რატომ და რა მისიით ადამიანი დედამიწაზე და რა ხდება სიკვდილის მერე.

ირანდა კალანდაქი 593 56 11 18 (გაბრძენილება იქნება)

ქურნალი „დილა“ - გუგინ, ღღას, სვალ... ანუ „სსოპრიაბა დილიდან იწყება!“

ქალბატონო დოდო, მოდი, ჩვენს მკითხველს შევახსენოთ: როგორ დაიბადა „დილა“... ვის ეკუთვნოდა საბავშვო ქურნალის შექმნის იდეა? რამდენადაც ვიცო, დაარსებისას ქურნალს სხვა სახელი ერქვა და წლების განმავლობაში კიდევ რანდენჯერმე შეეცვალა სახელი...

საუკუნეზე მეტი დრო გავიდა მას აქეთ, რაც დღის სინათლე იხილა სამაწველო ქურნალმა „ნაკადულმა“, რომელსაც დღეს, ორჯერ გადანათვლის შემდეგ, „დილა“ ჰქვია.

ზუსტად 115 წლის წინათ მაშინდელმა პატარა მკითხველმა შეგინიერი ზღაპრებით, ლექსებით, მოთხრობებით, ნაირ-ნაირი ამბებით, გამოცანებით, სურათებით დაშვებულნი საბავშვო ლიტერატურული ქურნალი მიიღო.

ამ დღებულ საქმეს საფუძველი ჩაუყარა მწერალმა და საზოგადო მოღვაწემ, ქალბატონმა მარიამ ივანიშვილ-დემურამ, რომელმაც გამოცემის ირგვლივ შემოიკრიბა მთელი იმდროინდელი ინტელიგენცია — ვისაც წერა, ხატვა და თარგმნა შეეძლო, ყველა გააერთიანა საბავშვო ქურნალის გარშემო.

გამოცემით აღფრთოვანებული აკაკი წერეთელი გახეი „ივერიის“ ერთ-ერთ ნომერში წერდა: „მწერლების გარდა, სხვა ასპარეზზეც ქალები გვეჯობნან. ერთი მარიამ დემურია უდრის მრავალს მოღვაწეს კაცთაგანს“.

ვინ ეხმარებოდა ქურნალს ფეხზე დადგომაში?

მაღლობა უფალს, ამგვარი ადამიანებიც აღმოჩნდნენ. პირველი, ვინც ქურნალის გამოცემის ხარჯები თავის თავზე აიღო, ქალბატონი ნინო ქობულაშვილი იყო, ხოლო 1906 წლიდან ცნობილმა ბიზნესმენმა და ქველმოქმედმა იაკობ ზუბალაშვილმა ახალფეხადგმულ ქურნალს საკუთარი სახლი და აუვჯი დაუთმო, მაგრამ ბოლშევიკები მოვიდნენ და... რედაქციას ნაჩუქარი სახლი და ქონება ჩამოართვეს, ქურნალსაც სახელწოდება შეუცვალეს და მას „ოქტომბრული“ უწოდეს, 1948 წლიდან ქურნალი „დილა“-ს სახელწოდებით გამოდის.

ვინ იყვნენ ქურნალის პირველი ავტორები?

დასაწყისშივე ქურნალის ირგვლივ ბევრმა მწერალმა მოიყარა თავი.

ქურნალის ერთგული და გამორჩეული ავტორები იყვნენ: აკაკი წერეთელი (ქურნალის ნათლია), იაკობ გოგებაშვილი (ერთ-ერთი დამფუძნებელი), ვაჟა-ფშაველა, იროდიონ ევლოშვილი, ალექსანდრე მირიანაშვილი, ბაჩანა და თედო რაზიკაშვილები, გიორგი ქუჩიშვილი (ჩხვიძე), იოსებ გრიშაშვილი, დავით თურდოსპირელი (ჩხვიძე), დუტუ მებრელი (დიმიტრი ზოშტარია), ცქვიტი (ანა ხახუტაშვილი), მიმქრალი (ლიდია მებრელიძე), მარიამ გარიყული (რატიანი), განდევნილი (დომენიკა ერისთავი), მარიჯანი (მარიამ ტყემალაძე-ალექსიძე), ნიკოლოზი, შალვა დადიანი, ლეო ქიჩელი...

ქურნალს წლებთან ერთად თანდათან ემატებოდა ახალი თაობა.

ახლათ, საბავშვო ლიტერატურის უკეთესი მოამბეების წარმოდგენა შეუძლებელია!

თავიდანვე ერთი სურვილი ამომრავებდათ ქურნალის მესვეურთ: გამოეცათ ფერადილუსტრაციებიანი ქურნალი, რომლის შინაარსი და „გარეგნობა“ ერთმანეთის შესატყვისი იქნებოდა.

დროთა განმავლობაში თანდათანობით იხვეწებოდა ქართული ფერადი ბეჭდვითი მხატვრობა და ქურნალის ფურცლები ფერადოვნებას იძენდა.

„დილისათვის“ ხატავდნენ: მოსე თოიძე, სოსო გაბაშვილი, ლადო გუდიაშვილი, ნათელა იანქოშვილი, გრიგოლ ჩირინაშვილი, ზურაბ მემძარიაშვილი, ანდრო კანდელაკი, ჯემალ

ბავშვების საყვარელ გამოცემას, შემეცნებით ქურნალ „დილას“ ნომერში 115-ე წლისთავი შეუსრულდა. ამ ლიტერატურულმა გამოცემამ არსებობის გრძელი გზა გამოიარა და მრავალი თაობა აღზარდა.

ქურნალს მინიჭებული აქვს არამატერიალური კულტურული ძეგლის სტატუსი.

„დილის“ დაარსების, მისი ისტორიისა და დღევანდელი პრობლემების შესახებ გვესაუბრება ქურნალის მთავარი რედაქტორი დოდო წიფიძე, რომელიც, თითქმის ოცი წელია, დედობრივ მზრუნველობას არ აკლებს ამ „მზვოვან“ საბავშვო გამოცემას.

ლოლუა, შალვა ცხადაძე, თენგიზ მირზაშვილი, ირაკლი ფარჯიანი, უჩა ჯაფარიძე, თენგიზ სამსონაძე, გიორგი როინიშვილი და... ჭირს, ძალიან ჭირს ამ მცირე ინტერვიუში ყველა იმ სახელოვანი თუ ნაკლებად ცნობილი შემოქმედის მოხსენიება, რომლებმაც ფასდაუდებელი შრომა გასწიეს „დილის“ მკითხველის გემოვნების დასახვეწად.

ამ ას თხოთმეტი წლის განმავლობაში ქურნალს ბევრი რედაქტორი ჰყავდა. იქნებ, თქვენი წინამორბედებიც გაგვეხსენებინა.

ქურნალს ყოველთვის სახელოვანი და გამორჩეული რედაქტორები ხელმძღვანელობდნენ. მარტო მათი გვარ-სახელებიც კი ბევრისმთქმელი იქნება: მარიამ დემურია, ნინო ნაკაშიძე, ირაკლი აბაშიძე, გიორგი კაჭახიძე, ბაბო ჭავჭავაძე, ლავერენტი ჭავჭავაძე, რევაზ მარგანი, იოსებ ნონიშვილი, ჯანსუღ ჩარკვიანი, მუხრან მაჭავარიანი, ენვერ ნიჟარაძე, რევაზ ინანიშვილი, თენგიზ ჩალაური.

რას იტყვიან დღევანდელ საბავშვო მწერლობაზე?

მინდა გითხრათ, რომ ბოლო წლების განმავლობაში ქურნალს საკმაოდ ბევრი ნიჭიერი მწერალი შემოემატა. „დილა“ ასევე ტრადიციულად, ყოველ წელს აცხადებს კონკურსს „ახალი სახელები საბავშვო მწერლობაში“, რაც საშუალებას გვაძლევს, აღმოვაჩინოთ ახალი ავტორები და კიდევ უფრო გავამდიდროთ საბავშვო მწერლობა.

დღეს ცდილობენ, განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციონ მზრუნველობას მოკლებულ და შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე ბავშვებს. ამ კუთხით თუ მუშაობთ და რა გეგმები გაქვთ?

მართალია ბრძანდებით. უფურადღებოდ არ უნდა დარჩნენ ეს ბავშვები, მაგრამ ეს საყვედური ჩვენს რედაქციას არ ეკუთვნის. უკვე მრავა-

ლი წელია, მეგობრული ურთიერთობა გვაკავშირებს როგორც მზრუნველობას მოკლებულ, ასევე შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე ბავშვთა სახლებთან და სკოლებთან. ოღონდ ერთიც არის — იქიდან მობრუნებულები ჩვენ თვითონ ვართ მისახედები... ამ ბავშვთა ნაშუქვებისთვის რედაქციას არაერთხელ დაუთმია ქურნალის გვერდები, რადგან კარგად გვესმის, ამით „დილას“ შეუძლია ისინი მათ თანატოლებთან დაახლოვოს, დაეხმაროს მათ საზოგადოებაში ინტეგრაციაში.

ჩვენი მხრივ, ერთი თხოვნა გვექნება საქართველოს განათლების სამინისტროსთან და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებთან: გამოუწვიონ მზრუნველობას მოკლებულ და შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე ბავშვთა სასწავლო დაწესებულებებს ქურნალი „დილა“, რადგან შეუძლებელია, დაგავიწყდეს მათი ემოციები, მათთან სტუმრობის დროს საჩუქრად მიტანილ ქურნალებს რომ გამოუწვივია.

ქურნალს მინიჭებული აქვს არამატერიალური კულტურული ძეგლის სტატუსი. რაიმე პრივილეგიას თუ ითვალისწინებს ეს სტატუსი?

რა თქმა უნდა, ითვალისწინებს და გავიხარდა კიდევაც, როდესაც ეს სტატუსი მოგვანიჭეს, მაგრამ ჩვენი სიხარული ნაადრევი გამოდგა — კულტურის სამინისტრომ დაფინანსებაზე უარი გვითხრა. ჩვენც არ დავიბენით და შევაწუხეთ პარლამენტის განათლების, მეცნიერებისა და კულტურის კომიტეტის მაშინდელი თავმჯდომარე ერთი შეკითხვით: უცხო-

ეთში თუ ასეთ ძეგლებს დახმარებას უწევს, ჩვენ რაღა დავაშავებთ... მან კი კულტურის სამინისტროს მიმართა, სამინისტრომ კვლავ უარი გვითხრა. „დილის“ თანამშრომლებს ფარ-ხმალი მაინც არ დაგვიყვარა და ჩვენი გასაჭირი პრემიერ-მინისტრს მივაწვდინეთ!

თქვენ წარმოიდგინეთ, პასუხიც დაგვიბრუნდა მთავრობის კანცელარიაში, ოღონდ არა ჩვენს სატყვიარზე, არამედ... დაგვიდასტურეს წერილის მიღების ფაქტი. იმავე დღეს ასეთი პასუხი კანცელარიაშიდან ორჯერ მოვივიდა — სამივე შეტყობინებაში მიღების ფაქტს გვიდასტურებდნენ!

ძვირფასო ბელა! უტყობა, ამ მთავრობას „ახალი წესი“ აქვს — პასუხი სამჯერ თუ არ მიიღე, ერთი ნამდვილ პასუხად არ ითვლება.

მაგორც გაირკვა, სახელმწიფომ უარი თქვა ქურნალის დაფინანსებაზე. რა გეგმები გაქვთ და როგორ ახერხებთ დღეს ქურნალის გამოცემას?

მხოლოდ კეთილი ადამიანებისა და ჩემი ახლობლების მხარდაჭერით მოვედიოთ აქამდე. ბოლო სამი წელიწადია, კულტურის სამინისტრო აცხადებს კონკურსს და ჩვენც ვიღებთ მონაწილეობას, ვიმარჯვებდით კიდევაც, წელს კი სრულ გამარჯვებას ვერ მივაღწიეთ — საბავშვო გამოცემისთვის გამოყოფილი თანხა შუაზე გაიყო. ქურნალი, ძირითადად, ხელმომწერების ხარჯზე ცოცხლობს. ბოლო წლებში ხელმომწერთა რიცხვი გაიზარდა როგორც დედაქალაქში, ისე რეგიონებში.

ბელა გველესიანი
568 90 81 22

საერთო გაზეთი
მთავარი რედაქტორი: ვახტანგ ხარჩილაძე

გაზეთის გამოცემა შემოიღო
„ვას „მეგა-ჯი“-ს მფლობელით
+995 32 238 26 73; +995 32 238 26 74
იბეჭდება შპს „ასავალ-დასავალის“ სტამბაში.
ავლაძის 39. ტელ: 234-39-99
E-mail: asavaliprint@yahoo.com

ISSN 2233-3983
9 772233 398001